

EUROPEAN UNION

EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

СТРАТЕГИЧНА ОЦЕНКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ДОКЛАД ЗА ОБХВАТ

за програмата Interreg VI-A Румъния-България

Програма Interreg VI-A Румъния-
България 2021-2027

PARTNERSHIP WITH NATURE

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

ДОКЛАД ЗА ОБХВАТ

за програмата Interreg VI-A Румъния-България 2021-2027

CEO екип:

Eng. Valentina Coman (VC)

Eng. Alexandra Doba (AD)

MSc. Ecologist Iulia Ciobanu (IC)

PhD. Ecologist Marius Nistorescu (MN)

Описание на документа и ревизии						
номер на ревизия	Подробности	Дата	Автор	Проверено		Одобрена
				Текст	Изчисления	
Справка за документ:		SEA_Scoping report_Interreg VI-A_RO-BG_rev01				

Списък за разпространение					
преглед	Получател	Копие бр.	Формат	Поверителност	
03	Marcela Glodeanu - Minister for the Public Works, Development and Administration	1	Електронен	На разположение на клиента	
	Civitta	1	Електронен		
	EPC Consultanță de Mediu SRL	1	Електронен		

Потвърден от:

Eng. Alexandra DOBA (AD)
Technical Manager

Одобрен от:

PhD. Ecol. Marius NISTORESCU (MN)
General Manager

Съдържание

1 ВЪВЕДЕНИЕ	87
2 РАМКА ЗА ОЦЕНКА	109
2.1 ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ	109
2.2 ГЕОГРАФСКАТА РАМКА ЗА МОРЕ	109
2.3 ВРЕМЕВИ ОБХВАТ СЕО	1140
2.4 ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА ЗА МОРЕ В ТОЗИ КОНТЕКСТ НА ПРОГРАМАТА ..	1244
2.4.1 ОСНОВНАТА ЗАКОННА РАМКА	1244
2.4.2 ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА В ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ, УЧАСТВАЩИ СТРАНИ	1244
3 СЪОТВЕТНАТА РАМКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА	1443
3.1 РАМКА НА ОКОЛНАТА ПОЛИТИКА	1443
3.2 ПРОБЛЕМИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	1544
3.3 ЕКОЛОГИЧНИ ЦЕЛИ И РЪКОВОДИТЕЛНИ ВЪПРОСИ	1948
4 ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО, ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА	2322
4.1 ОБОСНОВКА И ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА	2322
4.2 СХЕМА НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ПРОГРАМАТА	2322
4.3 ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА И ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	2423
5 ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	37
5.1 СХЕМАТА НА ПРОГРАМНАТА ОБЛАСТ ОТ ОКОЛНА ГЛЕДА	37
5.1.1 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА И ФАУНА	37
5.1.2 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ	42
5.1.3 ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПОЧВАТА И ЗЕМЛАТА	43
5.1.4 ВОДИ (ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ И НАЗЕМНИ ВОДИ)	45
5.1.5 ВЪЗДУХ	48
5.1.6 ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА	51

5.1.7	МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ, КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	52
5.1.8	ПЕЙЗАЖ И ПОКРИТИЕ НА ЗЕМЯТА.....	55
5.1.9	ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.....	58
5.1.10	УСТОЙЧИВ ТРАНСПОРТ.....	58
5.1.11	КРЪГОВА ИКОНОМИКА.....	60
5.1.12	УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА.....	63
5.1.13	ПОВИШВАНЕ НА ОСВЕЖДЕНОСТ ОТНОСНО ОКОЛНАТА СРЕДА	63
5.2	ИДЕНТИФИЦИРАНИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ	63
6	ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ВЕРОЯТНОТО ЗНАЧЕНИЕ НА ЕФЕКТИТЕ НА ПРОГРАМАТА	68
7	МЕТОДИ НА СТРАТЕГИЧЕСКАТА ОЦЕНКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	70
7.1	CEO ПРОЦЕДУРА	70
7.2	МЕТОДИЧНИ ИНСТРУМЕНТИ.....	72
7.3	ОСНОВА НА ДАННИТЕ И НИВО НА ПОДРОБНОСТИТЕ	75
7.4	ПРОЦЕС НА КОНСУЛТАЦИЯ В СТРАТЕГИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА	76
7.5	ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТВЕТНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	78
7.6	СВЪРЗВАНЕ НА ЕЛЕМЕНТИ НА ЦЕЛИЯ ПРОЦЕС НА ПЛАНИРАНЕ	79
7.7	АНАЛИЗ НА АЛТЕРНАТИВИТЕ.....	79
7.8	ТРАНСГРАНИЧЕН КОНТЕКСТ.....	80
8	СЕЛЕКТИВНА БИБЛИОГРАФИЯ	81
9	ПРИЛОЖЕНИЯ	83
9.1	ПРИЛОЖЕНИЕ I: КРАТКА КОНСУЛТАЦИЯ И КОМЕНТАРИ, ПОЛУЧЕНИ В ДОКЛАДА ЗА ОБХВАТ	83
9.2	ПРИЛОЖЕНИЕ II: СПИСЪК НА ОРГАНИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, КОИТО УЧАСТВАТ В КОНСУЛТАЦИЯТА ОТ ДОКЛАДА ЗА ОБХВАТ	84

ИНДЕКС НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица No. 5-1 1 Брой исторически паметници, разположени в румънската страна [5253](#)

Таблица No.5-2 Брой национални културни ценности, намиращи се от българска страна. [5455](#)

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Таблица №. 5-3 Общо отпадъци (тонове) и степен на рециклиране 2017 г.....	6162
Таблица №.7-1 Органи на национално ниво, идентифицирани в процеса на обхват.....	7677

ИНДЕКС НА ФИГУРИТЕ

Фигура №. 2-1 Допустимата площ за програмата Interreg VI-A Румъния-България	11
Фигура №. 5-1 Обекти от Натура 2000 в допустимата зона.....	3839
Фигура № 5-2 Национални защитени зони в допустимата зона.....	4142
Фигура № 5-3 Ползване на земята в допустимата зона (Източник: CLC 2018)	4546
Фигура № 5-4 Основни водни потоци в допустимата зона.....	4849
Фигура № 5-5 Преждевременна смърт поради замърсяване	4950
Фигура № 5-6 Пътища и железопътна инфраструктура в допустимата зона	6061

СЪКРАЩЕНИЯ И АКРОНИМИ

CBC	Cross-Border Cooperation (Трансгранично сътрудничество)
CBD	Convention on Biological Diversity (Конвенция за биологичното разнообразие)
COM	European Commission (Европейска комисия)
EC	European Commission (Европейска комисия)
EIA	Environmental Impact Assessment (Оценка на въздействието върху околната среда)
ERDF	European Regional Development Fund (Европейски фонд за регионално развитие)
EU	European Union (Европейски съюз)
EUSDR	European Union Strategy for the Danube Region (Стратегия на Европейския съюз за Дунавския регион)
ICPDR	International Commission for the Protection of the Danube River (Международна комисия за защита на река Дунав)
Interreg VI-A RO-BG	Interreg VI-A Romania-Bulgaria Programme (Програма Interreg VI-A Румъния-България)
ITC	Information and Communication Technology (Информационни и комуникационни технологии)
MDPWA	Ministry of Development, Public Works and Administration (Министерство на развитието, благоустройството и администрацията)
MS	Member State (Държава-членка)
NUTS	Nomenclature of Territorial Units of Statistics (Номенклатура на териториалните единици на статистиката)
SEA	Strategic Environmental Assessment (Стратегическа екологична оценка)
SEA Directive	Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2001 on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment (Директива 2001/42/EО – Директива за стратегическа екологична оценка (CEO))
TEN-T	Trans-European Transport Network (Трансевропейска транспортна мрежа)
UNESCO	United Nations Framework Convention on Climate Change (Рамкова конвенция на ООН за изменението на климата)

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

1 ВЪВЕДЕНИЕ

НАСТОЯЩИЯТ ДОКЛАД ЗА ОБХВАТА Е ЧАСТ ОТ ДОГОВОРА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГРАМА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ (INTERREG VI-A RO-BG) 2021-2027, КОЯТО ЩЕ СЕ ФИНАНСИРА ОТ ЕС, ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ - ЕФРР. РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПРОГРАМАТА ЩЕ СЕ ИЗВЪРШИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С РЕГУЛАТОРНАТА РАМКА ЗА ПРОЦЕСА НА ПРОГРАМИРАНЕ, КОЯТО Е ОПРЕДЕЛЕНА В ЗАКОНОДАТЕЛНИЯ ПАКЕТ НА ЕО ЗА ПЕРИОДА 2021-2027.

ДОКЛАДЪТ ЗА ОБХВАТА ПРЕДСТАВЛЯВА ПЪРВАТА СТЪПКА ОТ СТРАТЕГИЧЕСКАТА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА ЗА ПРОГРАМАТА. СТРАТЕГИЧЕСКАТА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ОСНОВАНА НА ДИРЕКТИВАТА ЗА СЕО EU / 2001/42, ИМА ЗА ЦЕЛ ДА ОЦЕНИ ВЪЗДЕЙСТВIЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА НА ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ 2021-2027, КАТО ПО ТОЗИ НАЧИН Е НЕРАЗДЕЛНА ЧАСТ ОТ ЦЕЛИЯ ПРОЦЕС НА ПРОГРАМИРАНЕ.

СЪГЛАСНО ЧЛЕН 3, ПАРАГРАФ 3 И ЧЛЕН 3, ПАРАГРАФ 4 ОТ ДИРЕКТИВАТА ЗА СЕО, ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА СЕ ИЗИСКВА ЗА ОПРЕДЕЛЕНИ КАТЕГОРИИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ, САМО КОГАТО СЕ УСТАНОВИ, ЧЕ ИМА ВЕРОЯТНОСТ ДА ИМАТ ЗНАЧИТЕЛНИ ЕКОЛОГИЧНИ ЕФЕКТИ.

ОЦЕНКАТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА СЕ ИЗВЪРШВА, ТЪЙ КАТО ХАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ 2021-2027 ОТГОВАРЯТ НА КАТЕГОРИИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА, КОИТО ОПРЕДЕЛЯТ НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ПРОЦЕДУРАТА ЗА СТРАТЕГИЧЕСКА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ПОРАДИ СЛЕДНИТЕ ПРИЧИНИ:

- програмата Interreg VI-A RO-BG относно трансграничната зона между Румъния и България за програмния период 2021-2027 г. подлежи на подготовка и приемане от националните и регионални власти в България и Румъния и се представя за приемане чрез законодателна процедура от правителствата;
- зоната за изпълнение на програма Interreg VI-A RO-BG изобилства от природни защитени територии, разположени както в Румъния, така и в България, по поречието на река Дунав;
- Програмата Interreg VI-A RO-BG относно трансграничната зона между Румъния и България за програмния период 2021-2027 г. се финансира от Европейския съюз и от румънското и българското правителство;
- Програмата Interreg VI-A RO-BG е изгответа за няколко сектора (виж глава 4) и поставя рамка за бъдещо съгласие за развитие на проекти (изброени в приложения I и II към Директивата за ОВОС) в трансграничната зона;
- Програмата RO-BG на Interreg VI-A относно трансграничната зона между Румъния и България за програмния период 2021-2027 г. вероятно ще има значително въздействие върху околната среда (подробности дадени в глава 6).

СЛЕДОВАТЕЛНО СИА ТРЯБВА ДА СЕ ИЗВЪРШИ ПО ВРЕМЕ НА ПОДГОТОВКАТА НА ПРОГРАМАТА И ТРЯБВА ДА БЪДЕ ЗАВЪРШЕНА ПРЕДИ ОКОНЧАТЕЛНОТО ОДОБРЕНИЕ И ПРЕДСТАВЯНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, ЗА ДА СЕ ГАРАНТИРА ВИСОКОТО НИВО НА ЗАЩИТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ДА ДОПРИНЕСЕ ЗА ИНТЕГРАЦИЯТА ЕКОЛОГИЧНИТЕ АСПЕКТИ ПРИ ПОДГОТОВКАТА И ПРИЕМАНЕТО НА ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ 2021-2027, С АКЦЕНТ ВЪРХУ НАСЪРЧАВАНЕТО НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ.

Цел на доклада за обхват

ДОКЛАДЪТ ЗА ОБХВАТА ИГРАЕ СЪЩЕСТВЕНА РОЛЯ В ЦЕЛИЯ ПРОЦЕС НА СТРАТЕГИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА, КАТО Е МНОГО ВАЖЕН В НАЧАЛОТО НА ПРОЦЕСА, КАТО ПО ТОЗИ НАЧИН:

Доклад за обхват

- Прожекционен етап
- Обхват и ниво на детайлност на информацията, която трябва да бъде включена в доклада за околната среда
- Консултации с органите по околната среда и всички заинтересовани страни по доклада за обхват
- Интегриране на възможните коментари / забележки от консултирани органи / заинтересовани страни

Доклад за околната среда

- Оценка на въздействието върху околната среда на Interreg VI-A RO-BG
- Създаване на мерки, взети за мониторинг
- Консултации с екологичните органи, обществеността и всички заинтересовани страни по доклада за околната среда

Извявление за CEO

- Интегриране на възможните коментари / забележки от консултирани органи / заинтересовани страни / общественост
- Координация с целия процес на програмиране
- Обобщение на това как са взети предвид екологичните съображения и изразените мнения относно доклада за околната среда и са включени в окончателната версия на Програмата

ЧРЕЗ ДОКЛАДА ЗА ОБХВАТ ЩЕ БЪДАТ ИДЕНТИФИЦИРАНИ: ОСНОВНИТЕ ОБЛАСТИ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ ЗА INTERREG VI-A RO-BG, ОБОБЩЕНА СЪОТВЕТНАТА РЕГУЛАТОРНА РАМКА И ПЛАНИРАНАТА МЕТОДОЛОГИЯ, КОЯТО ДА БЪДЕ ПРИЛОЖЕНА ПО ВРЕМЕ НА ПРОЦЕСА НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА. ДОКЛАДЪТ ЗА ОБХВАТ ВКЛЮЧВА ОСНОВНАТА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО:

- съдържанието на програмата;
- съответната географска област и времеви рамки;
- обща информация относно областта на изпълнение и идентифициране на факторите на околната среда и проблемите, свързани с тях;
- правната основа и идентифицирането на екологичните проблеми;
- съответните планове, програми и цели за опазване на околната среда;
- подходящи екологични показатели, които ще бъдат в основата на CEO;
- подходът на оценката;
- методите, използвани за оценка на положителните и отрицателните въздействия;
- консултации по процеса на CEO, участие на отговорните органи, заинтересовани страни, източници на информация;

- методи, използвани за генериране и оценка на разумни алтернативи.

Настоящият доклад служи като принос за властите, за да вземат решение относно необходимостта от провеждане на CEO за Interreg VI-A RO-BG и да се консултират по този въпрос. Въз основа на резултатите ще бъде взето решение относно обхвата и нивото на детайлност, съдържащи се в доклада за околната среда. Всички забележки / коментари по доклада за обхвата, получени от консултирани органи / заинтересовани страни, ще бъдат взети предвид, с цел да се включат всички екологични съображения в екологичния доклад и в крайна сметка в окончателната версия на програмата.

2 РАМКА ЗА ОЦЕНКА

2.1 ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ

ОБЕКТЪТ НА ОЦЕНКА НА SEA Е ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ 2021-2027. SEA НА ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ СЕ ПРОВЕЖДА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СЪОТВЕТНАТА ЕВРОПЕЙСКА ДИРЕКТИВА (2001/42 / ЕС ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА) И НАЦИОНАЛНИТЕ ЗАКОНОДАТЕЛСТВА НА УЧАСТВАЩИТЕ ДЪРЖАВИ.

ДОКЛАДЪТ ЗА ОБХВАТА СЕ БАЗИРА НА ПОСЛЕДНАТА ПРОЕКТОВЕРСИЯ НА INTERREG VI-A RO-BG „OP RO-BG STRATEGY-DRAFT MAY-AUGUST 2021”.

2.2 ГЕОГРАФСКАТА РАМКА ЗА МОРЕ

УЧАСТВАЩИТЕ ДЪРЖАВИ В ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ СА РУМЪНИЯ И БЪЛГАРИЯ. INTERREG VI-A RO-BG Е БАЗИРАН НА ЕДИНИЦИТЕ NUTS III И ВКЛЮЧВА СЕДЕМ РУМЪНСКИ ОКРЪГА (МЕХЕДИНЦИ, ДОЛЖ, ОЛТ, ТЕЛЕОРМАН, ГЮРГЕВО, КЪЛЪРАШ И КОНСТАНЦА) И ОСЕМ БЪЛГАРСКИ ОБЛАСТИ (ВИДИН, ВРАЦА, МОНТАНА, ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЛЕВЕН, РУСЕ, ДОБРИЧ И СИЛИСТРА).

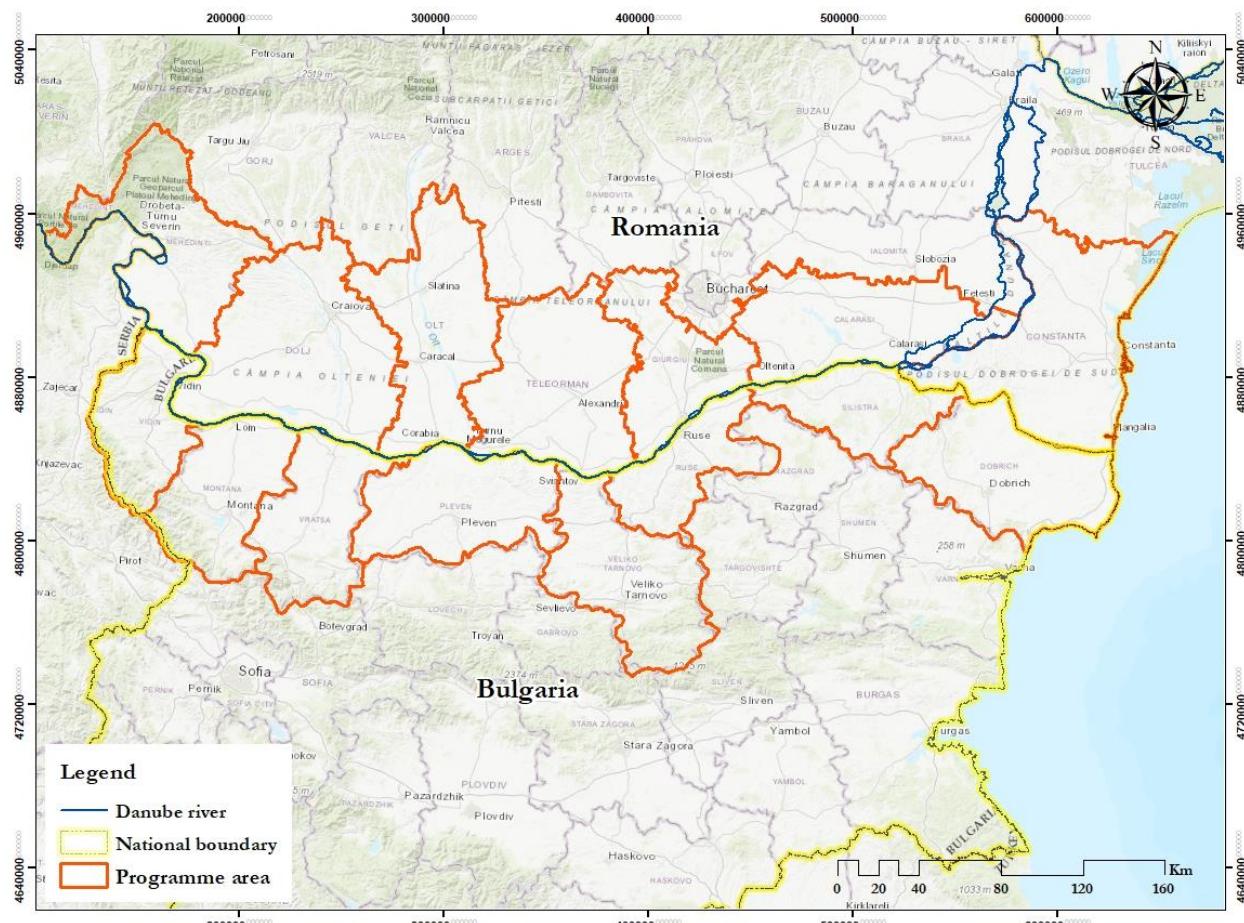
Петнадесетте административни единици (NUTS III), включени в програмната област, са части от шест административни региона (NUTS II), както следва:

- Румънски югозападен регион за развитие Олтения: Mehedinți, Dolj и Olt окръг;
- Регион за развитие на Южна Мунтения в Румъния: Teleorman, Giurgiu и Călărași окръг;
- Румънски югоизточен регион за развитие: Constanța окръг;
- Български Северозападен регион: Видин, Враца, Монтана и Плевен;
- Български Северен централен район: Велико Търново, Русе и Силистра;
- Български Североизточен регион: Добрич.

Общата площ на програмата е 69,285 km², като две трети са разположени в Румъния, а една трета - в България (според настоящата география на програмата за трансгранично сътрудничество - СВС), като по този начин обхваща 19,8% от общата площ на двете държави и с повече от 4 милиона жители.

Картата на програмната зона Interreg VI-A Румъния-България е представена на фигурата по-долу.

Фигура №. 2-1 Допустимата площ за програмата Interreg VI-A Румъния-България

2.3 ВРЕМЕВИ ОБХВАТ CEO

В съответствие с член 4, параграф 1 от Директивата за CEO „Оценката на околната среда, посочена в член 3, се извършва по време на изготвянето на план или програма и преди приемането или представянето му в законодателната процедура”.

Времевата рамка за провеждане на CEO за Програмата Interreg VI-A Румъния-България въщност се отнася до програмния период 2021-2027 г. и е свързана с идентифициране на тенденциите в развитието по отношение на очакваното състояние на околната среда и възможните въздействия върху проблемите на околната среда.

Процесът по CEO на Interreg VI-A RO-BG стартира успоредно с изготвянето на програмния документ и според дейностите по планиране ще бъде завършен преди приемането или представянето му в законодателната процедура. Очаква се процедурата по CEO да започне, както в RO, така и в България, през юни 2021 г.

2.4 ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА ЗА МОРЕ В ТОЗИ КОНТЕКСТ НА ПРОГРАМАТА

2.4.1 ОСНОВНАТА ЗАКОННА РАМКА

Основната правна рамка за CEO за контекста на програмата Interreg VI-A Румъния-България е:

- Европейска директива 2001/42 / ЕО за оценка на въздействието на определени планове и програми върху околната среда;
- Конвенция за оценка на въздействието върху околната среда в трансгранични контекст (1991 г.) (Конвенцията от Еспоо);
- Протокол за стратегическа оценка на околната среда (2003);
- Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общи разпоредби относно Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд и Европейския морски фонд и рибарство и финансови правила за тях и за убежището и Фонд за миграция, Фонд за вътрешна сигурност и Инструмент за управление на граници и визи (CPR), май, 2019 г.;
- Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно специфични разпоредби за целта за европейско териториално сътрудничество (Interreg), подкрепена от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране;
- Доклад на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и регионите на Комитета „За прилагането и ефективността на Директивата за стратегическа оценка на околната среда (Директива 2001/42 / ЕО)“, COM (2009) 469 окончателен;
- Ръководство на ЕО относно „Прилагане на Директива 2001/42 / ЕО за оценка на въздействието на определени планове и програми върху околната среда“;
- Ръководство за интегриране на изменението на климата и биологичното разнообразие в стратегическата оценка на околната среда, Европейска комисия, 2013 г.;
- Насоки за изменението на климата и NATURA 2000, Европейска комисия, 2013 г.

2.4.2 ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА В ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ, УЧАСТВАЩИ СТРАНИ

CEO за Програмата Interreg VI-A Румъния-България се планира и провежда в съответствие със съответната директива и регламенти на ЕО (изброени по-горе) и следните национални законодателства:

Участващи страни	Национални законодателни актове
Romania	Правителствено решение № 1076 / 8.07.2004 г. за установяване на процедурата за екологична оценка на определени планове и програми „Наръчник за приключване на екологичната оценка за планове и програми“- 2006 г. одобрен с Министерска заповед №. 117/2006

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

България	<p>Закон за опазване на околната среда (СИП) - Абитуриентски бал ДВ. 91/25 септември 2002 г. последно изменение ДВ. 36/3 май 2019 г.</p> <p>Наредба за CEOза условията и реда за изпълнение на екологична оценка на планове и програми - Обн. ДВ. 57/2 юли 2004 г. последно изменение. ДВ. 67/23 август 2019 г.</p>
----------	---

3 СЪОТВЕТНАТА РАМКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО НА СЪОТВЕТНИТЕ ВЪПРОСИ, СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ ИМ ЕКОЛОГИЧНИ ЦЕЛИ И ИЗВЕДЕНИТЕ НАСОЧВАЩИ ВЪПРОСИ СА ПРЕДСТАВЕНИ В СЛЕДВАЩАТА ТАБЛИЦА.

3.1 РАМКА НА ОКОЛНАТА ПОЛИТИКА

Списъкът на съответните международни правни и политически рамки, чрез които може да се повлияе на програмата Interreg VI-A Румъния-България, е представен в следващата таблица:

Биоразнообразие, флора и фауна
Директива за местообитанията (92/43 / EO) относно опазването на естествените местообитания и дивата фауна и флора
Директива за птиците (2009/147 / EO) относно опазването на дивите птици
СОМ (2018) 811 окончателен - Напредък в изпълнението на стратегията на ЕС за горите „Нова стратегия на ЕС за горите: за горите и горския сектор“
Конвенция за биологичното разнообразие (CBD) (1993) - Становище на Европейския комитет на регионите - Приносът на градовете и регионите от ЕС към COP14 на CBD и ЕС след 2020 г.
Стратегия за биологичното разнообразие (2018 / C 461/04)
Европейската зелена сделка - СОМ (2019) 640
Въздух и климатични промени
Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. относно намаляването на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35 / EO и за отмяна на Директива 2001/81 / EO
Директива 2008/50 / EO на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на околнния въздух и по-чистия въздух за Европа
СОМ (2014) 15 окончателен - Политическа рамка за климата и енергетиката в периода от 2020 г. до 2030 г.
Европейската зелена сделка - СОМ (2019) 640
Използване на почвата и земята
СОМ (2006) 231 окончателен - Тематична стратегия за защита на почвата
Директива 2008/1 / EO на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2008 г. относно интегрираното предотвратяване и контрол на замърсяването
Директива за минните отпадъци (2006/21 / EC)
Европейската зелена сделка - СОМ (2019) 640
Води (повърхностни и подземни води)
Рамкова директива за водите (2000/60 / EO)
Директива 2006/118 / EO за подземните води
Директива 98/83 / EO относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека
Директива на Съвета (91/271 / ЕИО) относно пречистването на градските отпадъчни води
Конвенция за сътрудничество за защита и устойчиво използване на река Дунав
Планът за управление на басейна на река Дунав на ICPDR
„Съвместно изявление относно вътрешното корабоплаване и околната среда - 2007 г.“ (https://www.icpdr.org/main/activities-projects/joint-statement-navigation-environment)

<p>“Ръководни принципи за устойчива водна енергия - 2013” (https://www.icpdr.org/main/activities-projects/hydropower)</p> <p>Програмата за действие на ICPDR за устойчива защита от наводнения</p> <p>Директива 2007/60 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. за оценка и управление на рисковете от наводнения</p> <p>Европейската зелена сделка - COM (2019) 640</p>
<p>Ландшафт и земно покритие</p>
<p>Европейска конвенция за ландшафта</p>
<p>Материални активи, културно наследство</p>
<p>Конвенция за опазване на световното културно и природно наследство, 16 ноември 1972 г.</p> <p>Европейска конвенция за защита на архитектурното наследство на Европа 1985г</p> <p>Европейска конвенция за защита на археологическото наследство от 1992 г.</p>
<p>Население и човешко здраве</p>
<p>Директива 2002/49 / ЕО относно оценката и управлението на шума в околната среда (Директива за шума в околната среда - END)</p> <p>Третата здравна програма (Регламент (EC) № 282/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на трета програма за действията на Съюза в областта на здравеопазването (2014-2020 г.) и за отмяна на Решение № 1350/2007 / ЕО)¹</p> <p>Европейската зелена сделка - COM (2019) 640</p>
<p>Управление на отпадъците</p>
<p>Директива 2018/851 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98 / ЕО относно отпадъците</p> <p>Решение 2003/33 на Съвета за установяване на критерии и процедури за приемане на отпадъци на депа в съответствие с член 16 от и приложение II към Директива 99/31 / ЕО</p> <p>Директива 2010/75 / ЕО относно промишлените емисии (IPPC)</p> <p>Директива Seveso III 2012/12 / EC за контрол на опасностите от големи аварии, включващи опасни вещества</p> <p>Пакет за кръгова икономика</p> <p>Европейската зелена сделка - COM (2019) 640</p>
<p>Потребление на енергия, използване на възобновяеми ресурси, трафик и транспорт</p>
<p>Директива за енергийна ефективност (2012/27/EU)</p> <p>Директива за възобновяемата енергия (RED) (2009/28/EC)</p> <p>План за действие за енергийна ефективност (2012)</p> <p>Изменение на климата в ЕС и енергиен пакет 2020</p>

3.2 ПРОБЛЕМИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 2001/42 / ЕО НА SEA, ПРИЛОЖЕНИЕ I, БУКВА F: „ВЕРОЯТНИТЕ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ПО ВЪПРОСИ КАТО БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ, НАСЕЛЕНИЕТО, ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ, ФАУНАТА, ФЛОРАТА, ПОЧВАТА, ВОДАТА, ВЪЗДУХА, КЛИМАТИЧНИТЕ ФАКТОРИ, МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ, КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ЛАНДШАФТ И ВЗАИМОВРЪЗКАТА МЕЖДУ ГОРЕПОСОЧЕННИТЕ ФАКТОРИ “,

¹ EU Health Programme 2014-2020. https://ec.europa.eu/health/funding/programme/2014-2020_en

ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИДЕНТИФИЦИРАНИ ЕКОЛОГИЧНИТЕ ПРОБЛЕМИ, КОИТО МОГАТ ДА БЪДАТ ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ.

За идентифициране на съответните екологични проблеми трябва да разгледаме също така екологичната правна и политическа рамка, приложима за Interreg VI-A RO-BG (представена в предишния раздел).

По този начин, в съответствие с гореспоменатото, ние избрахме следните екологични въпроси, важни за стратегическата екологична оценка на Interreg VI-A RO-BG:

- Биоразнообразие
- Население и човешко здраве
- Използване на почвата и земята
- Вода
- Въздух
- Изменението на климата
- Материални активи
- Културно наследство
- Пейзаж
- Енергийна ефективност
- Устойчив транспорт
- Кръгова икономика
- Управление на риска
- Повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда

Освен това представяме обосновката за избора на всеки от екологичните проблеми, представени по-горе:

Биоразнообразие, флора и фауна

Областта на изпълнение на Interreg VI-A RO-BG се характеризира с голямо биологично разнообразие, структурирано по и около коридора на Долен Дунав, който е основен естествен коридор, свързващ двете страни.

По протежение на зоната за изпълнение има много природни защитени зони, като: 7 природни парка (3 в Румъния и 4 в България), 1 национален парк в Румъния, 3 национални биосферни резервати (1 в Румъния - делтата на Дунав и 2 в България), 21 Рамсарски обекти (15 в Румъния и 6 в България), Натура 2000 (126 в Румъния и 127 в България) и много природни / научни резервати.

Има много въпроси относно правилното управление на всички тези природни защитени територии в зоната за изпълнение, но основните конфликти все още се появяват на ниво местни общности.

Население и човешко здраве

Румъния и България регистрират най-голям брой граждани в риск от бедност и социално изключване в ЕС.

Популацията на училищата и броят на учениците намаляват през 2012-2018 г., в трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG.

Що се отнася до предоставянето на здравни услуги, в румънската трансгранична зона болниците са по-широко разпръснати по цялата територия и са по-достъпни за повече райони, но инфраструктурата и персоналът са по-пренаселени, докато в България,

въпреки че болниците са разпределени в по-малко в градските центрове има повече болнични легла на 1000 жители и лекарите имат по-малко назначени пациенти².

Използване на почвата и земята

Трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG представлява сравнима степен на податливост на свлачища, както прави южната част на Европа.

Според Европейския център за данни за почвите рисъкът от свлачища е по-нисък на румънската граница в сравнение с българската, където има хълмисти и платови области, съответстващи на по-голяма надморска височина.

Язовирните отпадъци и депата също могат да бъдат засегнати от свлачищата в района, което води до смърт и замърсяване на почви, повърхностни води и подземни води, така че е важен въпрос, който трябва да бъде анализиран през следващия програмен период.

Води (повърхностни и подземни води)

Границата между Румъния и България е представена в по-голямата си част (470 km от 630 km) от река Дунав, като само област Добрич от България и окръг Констанца от Румъния са свързани по суша, а останалите са разделени от Дунава.

Според данни на Евростат, в трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG оборудването и инфраструктурните системи по отношение на водоснабдяването и отпадъчните води са недостатъчни в сравнение с други региони на Европа.

В зоната на изпълнение отпадъчните води от домакинствата и промишлеността представляват голям натиск върху водната среда поради натоварванията с органични вещества и хранителни вещества, както и опасни вещества. Поради това е необходимо да се вземат предвид тези въпроси в рамките на разработването на политики и териториалното планиране от зоната за изпълнение на Interreg VI-A RO-BG.

Въздух

Качеството на околния въздух е много важен аспект за здравето на населението. В някои райони има превишаване на годишната пределна стойност, а излагането на населението на различни замърсители като PM2.5 причинява преждевременна смърт.

Изменението на климата

През последните години бяха идентифицирани няколко аспекти, свързани с изменението на климата в района на изпълнение, като: повишаване на средната годишна температура (с повече от 3.6° на двета бряга на Дунава), суши (със сериозни последици в селскостопанския сектор, който представлява най-важният икономически сектор в района; често това води и до процес на опустиняване), събития с торнадо (особено в окръг Констанца), ерозия на брега, емисии на парникови газове и др.

По този начин адаптацията и смякчаването на последиците от изменението на климата трябва да бъдат определени като приоритет за разработването на политики и териториалното планиране в зоната на прилагане през следващите десетилетия.

Материални активи

Липсата на развитие на пътна, железопътна или военноморска инфраструктура може да причини значителни икономически загуби. Също така, липсата на капитализация на райони с висок туристически потенциал може да генерира такива загуби за двете страни. Поради тази причина е необходимо да се подобрят всички възможности, които биха могли да донесат материални активи.

Културно наследство

Важно е да се поддържа общо културно наследство, традиции, история, тъй като е добре известно, че икономическите, технологичните, социалните и политическите промени в Дунавския регион са довели до намаляване на това, което касае традиционните знания,

² Territorial analysis for the Romania-Bulgaria cross-border region, Interreg Romania-Bulgaria Programme 2021-2027, page 263

обществени и ценности, които са били запазени през вековете. Поради това е необходимо да се вземат предвид тези аспекти в рамките на цялата програмна област.

Ландшафт и земно покритие

Що се отнася до ландшафта, основният елемент от зоната за изпълнение е река Дунав. Що се отнася до земната покривка, селското стопанство остава традиционен сектор както в Румъния, така и в България, с голямо въздействие върху икономическите сектори на двете страни. Така че е важно все още да се обърне внимание на този аспект чрез адекватни мерки през следващия програмен период.

Енергийна ефективност

Добре известно е, че трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG предлага голям потенциал за възстановяни енергийни източници, поради своите микроклиматични и екологични характеристики, особено по отношение на слънчевата енергия и биомасата, предвид земеделското развитие на района, както и хидроенергията изглежда има висок потенциал.

Устойчив транспорт

По отношение на трафика и транспорта, трансграничният регион все още не е добре свързан с основните транспортни мрежи на Европейския съюз. Дори ако транспортът на стоки и пътници се е увеличил по река Дунав и тенденцията продължава да расте, все още продължават много тесни места, намаляващи транспортните характеристики на този коридор, повечето от които са на румънско-българската граница.

Кръгова икономика

Един от най-чувствителните въпроси в трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG е представен от управлението на отпадъците, въпреки официалния напредък, регистриран и в двете страни в резултат на приемането на националните планове за управление на отпадъците.

Според „Доклада за ранно предупреждение“ на Комисията (2018 г.) Румъния се счита за изложена на риск от неспазване на целта за рециклиране на битови отпадъци за 2020 г. от 50% (стандарти за съответствие от Договора за присъединяване на Румъния).

По отношение на областите в България, според Националните статистически институти, най-високата степен на рециклиране през 2017 г. е регистрирана в област Враца от 8,27%, докато в 2 области (Видин и Силистра) е регистрирана 0,00% степен на рециклиране.

Необходимо е да се очаква с нетърпение бъдещите изисквания, идващи от Европейската комисия, пакета за кръговата икономика, по отношение на ключовите елементи на ревизираните предложения за отпадъци. Всички тези аспекти допълнително ще окажат по-голям натиск върху проблемите с отпадъците, съществуващи и в двете страни, поради което отговорните мерки трябва да бъдат взети предвид при изготвянето на политиките и териториалното планиране за зоната на изпълнение.

Управление на риска

В трансграничната зона, според исторически данни, има 1% вероятност за появя на средни наводнения, които могат да се появят средно веднъж на всеки 100 години, в райони, включени в програмата и особено по поречието на Дунав както в Румъния, така и в България. Те засягат предимно населението.

Повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда

Липсата на информиране на населението за негативните ефекти върху аспектите на околната среда, но също така и мерките, които трябва да се предприемат, могат да отхвърлят действията, необходими за подобряване и поддържане на качеството на околната среда.

3.3 ЕКОЛОГИЧНИ ЦЕЛИ И РЪКОВОДИТЕЛНИ ВЪПРОСИ

В ТОЗИ РАЗДЕЛ НИЕ ПОСТАВИХМЕ НЯКОИ СЪОТВЕТНИ ЕКОЛОГИЧНИ ЦЕЛИ (R.E.O.) ЗА ВСЕКИ ЕКОЛОГИЧЕН ПРОБЛЕМ, ПРЕДСТАВЕН В ПРЕДИШНИЯ РАЗДЕЛ, ВЪЗ ОСНОВА НА ИДЕНТИФИЦИРАНАТА РАМКА НА ПОЛИТИКАТА ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА.

Водещите въпроси за всеки от проблемите на околната среда идват от целите за опазване на околната среда, които се основават на политиките на ниво ЕС.

Следните принципи бяха взети предвид при определянето на екологичните цели:

- целта представлява изявление на това, което е предвидено допълнително, като се споменава избрана посока на промяна;
- създава се цел да се гарантира, че е постигнато адекватно ниво на разглеждане по отношение на определен екологичен проблем;
- ЦЕЛИТЕ НА СЕО СЛЕДВА ДА ПРОИЗТИЧАТ ОТ ПРОБЛЕМИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА;
- ЦЕЛИТЕ НА СЕО СА ОПРЕДЕЛЕНИ, ЗА ДА СЕ ТЕСТВАТ ВЪЗДЕЙСТВИЯТА НА ПРОГРАМАТА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ИЛИ ДА СЕ СРАВНЯТ ЕФЕКТИТЕ ОТ АЛТЕРНАТИВИ, ТАКА ЧЕ ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА ДА БЪДАТ КОРЕЛИРАНИ И ДА СЕ ОСНОВАВАТ НА АДЕКАВАТНИ ПРЕПОРЪКИ И УСТАНОВЯВАНЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА СЕО МОЖЕ ДА ДОВЕДЕ ДО РАЗРАБОТВАНЕ НА ИДЕИ ЗА ОФОРМЯНЕТО ИМ ПО-ЕКОЛОГИЧНО И УСТОЙЧИВО.

ПРОГРАМАТА INTERREG VI-A РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ ЩЕ БЪДЕ ОЦЕНЕНА ВЪЗ ОСНОВА НА УСТАНОВЕНИТЕ СЪОТВЕТНИ ЕКОЛОГИЧНИ ЦЕЛИ (ЦЕЛИ НА СЕО) И СВЪРЗАННИТЕ С ТЯХ НАСОЧВАЩИ ВЪПРОСИ.

СЛЕДВАЩАТА ТАБЛИЦА ПРЕДСТАВЯ ЦЕЛИТЕ НА СЕО, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ПРЕДХОДНАТА ПРЕДСТАВЕНА РАМКА И СВЪРЗАННИТЕ НАСОЧВАЩИ ВЪПРОСИ ЗА ВСЕКИ ОТ ПРОБЛЕМИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.

R.E.O.1	Биоразнообразие, флора и фауна
Възможни цели на СЕО	
R.E.O.1.1	Опазване на естествените местообитания и видове от дивата флора и фауна, включително поддържането и развитието на нови национални мрежи от защитени територии, интегриращи екологични коридори.
R.E.O.1.2	Помощ за намаляване на фрагментацията на местообитания или видове (като водни, така и наземни), настърчаване на зелената инфраструктура, възстановяване на речността, влажните зони, свързани с водоносните хоризонти.
R.E.O.1.3	Настърчаване на общо и ефективно управление на трансграничните природни местообитания и видове със защитен интерес.
R.E.O.1.4	Възстановяване на деградирали екосистеми и управление на инвазивни видове, както и тяхното намаляване.
Водещи въпроси	
ЩЕ ОКАЖЕ ЛИ ВЛИЯНИЕ ПРОГРАМАТА ВЪРХУ МРЕЖАТА НАТУРА 2000?	
ЩЕ ОКАЖЕ ЛИ ВЛИЯНИЕ ПРОГРАМАТА ВЪРХУ ПОПУЛЯРИЗИРАНЕТО И ЗАЩИТАТА НА ЕСТЕСТВЕНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ И ВЪРХУ СТЕПЕНТА НА МЕСТООБИТАНИЯ И ФРАГМЕНТАЦИЯ НА ВИДОВЕТЕ?	
ЩЕ НАСЪРЧИ ЛИ ПРОГРАМАТА ОБЩО УПРАВЛЕНИЕ НА ТРАНСГРАНИЧНИТЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ?	

Ще окаже ли влияние програмата върху процеса на възстановяване и деградация на екосистемите, както и върху управлението на инвазивни видове?

R.E.O.2 Население и човешко здраве

Възможни цели на CEO

R.E.O.2.1 Намаляване на рисковите фактори и подобряване състоянието на начина на живот и здравословното състояние на човешката популация.

R.E.O.2.2 Намаляване на съществуващите различия по отношение на достъпността до основните обществени инфраструктури (като мрежата за питейна вода, канализационната система, включително пречистване на отпадъчни води и др.).

R.E.O.2.3 Намаляване на рисковите фактори за обезлюдяване, подобряване и защита на здравето на човешката популация.

Водещи въпроси

Ще доведе ли програмата до намаляване на рисковите фактори и подобряване на условията на живот и здравословното състояние на човешката популация?

Ще помогне ли програмата за намаляване на съществуващите различия по отношение на достъпността до основните обществени инфраструктури и услуги?

Ще намали ли програмата рисковите фактори за обезлюдяване и ще подобри защитата на човешкото здраве?

R.E.O.3 Използване на почвата и земята

Възможни цели на CEO

R.E.O.3.1 Ограничаване на въздействието върху почвата и поддържане на нейния производствен капацитет (поддържане на почвените функции на възможно най-високо ниво).

R.E.O.3.2 Ограничаване на замърсяването (точково или дифузно) на почвата и улесняване на защитата на почвата от водна и вятърна ерозия.

R.E.O.3.3 Насърчаване на устойчивото земеползване (напр. Подпомагане на земеделието с висока природна стойност (HNV), съживяване на изоставените полета и рекултивация на стари депа).

R.E.O.3.4 Защита и подобряване на качеството на почвата и ограничаване на почвения натиск

Водещи въпроси

Ще повлияе ли програмата на повишаването на качеството на почвата?

Ще помогне ли програмата да ограничи замърсяването на почвата и да улесни защитата на почвата?

Програмата ще насърчава ли устойчивото използване на земята?

Ще повлияе ли програмата на подобряване на качеството на почвата и ще ограничи ли налягането?

R.E.O.4 Води (повърхностни и подземни води)

Възможни цели на CEO

R.E.O.4.1 Подобряване на екологичното и химичното състояние / екологичния потенциал на водните тела и поддържане на техните екологични функции.

R.E.O.4.2 Насърчаване на устойчиво използване на водните ресурси, включително идентифициране и защита на потенциалните източници на снабдяване с прясна вода.

R.E.O.4.3 Предотвратяване на инциденти със случайно замърсяване, намаляване на замърсяването с органични, хранителни и опасни вещества.

R.E.O.4.4 Подобряване на пречистването на отпадъчните води и намаляване на замърсяването с нитрати (напр. Нитрати за земеделски източници или промишлени зареждания).

Водещи въпроси

Ще доведе ли програмата до подобряване на екологичното и химичното състояние / екологичния потенциал на водните тела?

Ще подкрепи ли програмата устойчивото управление на водните ресурси (относно количеството вода, качеството, уязвимостта на подпочвените води и чувствителността на повърхностните води)?

Ще помогне ли програмата за предотвратяване и намаляване на замърсяването на водните тела?

Ще подобри ли програмата процеса на пречистване на отпадъчните води и ще намали ли замърсяването с нитрати?

R.E.O.5 Air

Възможни цели на CEO

R.E.O.5.1 Поддържане и подобряване на качеството на околнния въздух в границите, определени от правните норми.

Водещи въпроси

ЩЕ ПОМОГНЕ ЛИ ПРОГРАМАТА ДА ПОДДЪРЖА И ПОДОБРЯВА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ В ГРАНИЦИТЕ, ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ ПРАВНите НОРМИ?

R.E.O.6 Изменението на климата

Възможни цели на CEO

R.E.O.6.1 Подобряване на общата система за оценка и управление на риска за природни и промишлени рискови зони, свързани с изменението на климата.

R.E.O.6.2 Насърчаване на политики и мерки за адаптиране и смекчаване на изменението на климата (напр. Устойчиво управление на водните ресурси, зелени инфраструктури за защита от наводнения и др.).

R.E.O.6.3 Намаляване, предотвратяване и свеждане до минимум на отрицателните ефекти от изменението на климата.

Водещи въпроси

ЩЕ ПОВЛИЯЕ ЛИ ПРОГРАМАТА ВЪРХУ ПОДОБРЯВАНЕТО НА ОБЩАТА СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ЗА ПРИРОДНИ И ИНДУСТРИАЛНИ РИСКОВИ ЗОНИ, СВЪРЗАНИ С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА?

ЩЕ ПОДКРЕПИ ЛИ ПРОГРАМАТА ДЕЙСТВИЯ, КОИТО ДА ДОПРИНЕСАТ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ПОЛИТИКИ И МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ И СМЕКЧАВАНЕ НА ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА?

ЩЕ ПОМОГНЕ ЛИ ПРОГРАМАТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ, ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И МИНИМИЗИРАНЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ЕФЕКТИ ОТ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА?

R.E.O.7 Материални активи

Възможни цели на CEO

R.E.O.7.1. Предотвратяване и намаляване на икономическите загуби.

Водещи въпроси

Ще подкрепи ли програмата предотвратяването и намаляването на икономическите загуби?

R.E.O.8 Културно наследство

Възможни цели на CEO

R.E.O.8.1 Защита и опазване на културното наследство (исторически сгради, археологически обекти и др.), Включително запазване на местните традиции и обичаи.

Водещи въпроси

Програмата ще има ли за цел опазването и опазването на културното наследство, включително опазване на местните традиции и обичаи?

R.E.O.9 Ландшафт и земно покритие

Възможни цели на CEO

R.E.O.9.1. Защита и подобряване на природния ландшафт и традиционния селски.

R.E.O.9.2. Повишаване на осведомеността сред населението относно стойността на ландшафта, тяхното значение, чрез насърчаване на обучение и образование относно политиката, защитата, управлението и планирането на ландшафта.

Водещи въпроси

Ще подкрепи ли програмата подобряването на природния ландшафт и на традиционния селски?

Ще помогне ли програмата за повишаване на осведомеността относно стойността и значението на ландшафтите?

R.E.O.10 Енергийна ефективност

Възможни цели на CEO

R.E.O.10.1 Подобряване и наಸърчаване на енергийната ефективност и използването на енергийни ресурси.

Водещи въпроси

Ще доведе ли програмата до подобряване на енергийната ефективност и използването на енергийните ресурси?

R.E.O.11 Устойчив транспорт

Възможни цели на CEO

R.E.O.11.1 Намаляване на външните въздействия на околната среда на транспортните дейности.

R.E.O.11.2 Увеличаване на използването на чисти превозни средства, алтернативни горива и незамърсяващи транспортни средства.

Водещи въпроси

Ще подкрепи ли програмата намаляването на външните фактори на околната среда при транспортните дейности?

Ще увеличи ли програмата използването на чисти автомобили, алтернативно гориво и незамърсяващи транспортни средства?

R.E.O.12 Кръгова икономика

Възможни цели на CEO

R.E.O.12.1. Намаляване на количествата генериирани отпадъци и обезвредените количества при съхранение. Повишаване на степента на рециклиране и реинтеграция.

R.E.O.12.2. Намаляване на експлоатацията на невъзстановяими ресурси и улесняване използването на възстановяими ресурси.

Водещи въпроси

Ще помогне ли програмата за намаляване на отпадъците и увеличаване на рециклирането?

Ще помогне ли програмата за намаляване на експлоатацията на невъзстановяими ресурси?

R.E.O.13 Управление на риска

Възможни цели на CEO

R.E.O.13.1. Предотвратяване и намаляване на риска

Водещи въпроси

Програмата ще намали и предотврати опасностите?

R.E.O.14 Повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда

Възможни цели на CEO

R.E.O.14.1. Подобряване на екологичното поведение чрез наಸърчаване на устойчиви практики и обществено участие

Водещи въпроси

Програмата ще повиши ли осведомеността по въпросите на околната среда?

4 ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО, ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

4.1 ОБОСНОВКА И ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Визията на програмата Interreg VI-A Румъния-България се фокусира върху укрепването на социално-икономическата структура на трансграничната територия Румъния-България, чрез развитие и задържане на човешки капитал, създаване на възможности за личностно и професионално развитие, осигуряване на привлекателно, безопасно и устойчива среда на живот и подпомагане на иновациите и предприемачеството.

4.2 СХЕМА НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Стратегията на програмата Interreg VI-A Румъния-България включва следните цели на политиката:

- Р.О. 3 По-свързана Европа - мобилност и регионална свързаност с ИКТ;
- Р.О. 2 По-зелена, нисковъглеродна Европа;
- Р.О. 4 Социална Европа;
- Р.О. 5 Европа, по-близка до гражданите.

Визията се основава на полицентричната концепция за развитие, която също беше част от визията на Програмата 2014-2020, предлагаща мрежа от ключови градски центрове по Дунава, с засилено институционално сътрудничество и икономически синергии, които биха могли да започнат да формулират обща стратегия за развитие с цел взаимно укрепване на вторичните и периферните градове. Мрежата от малки и средни градове, като побратимените по поречието на Дунав, вече е развита в целия регион, което е плюс по отношение на услугите, предоставяни на селските райони около тях или на потенциала за по-добро предоставяне на услуги и създаване на работни места.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

4.3 ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА И ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ

Целите на политиката се състоят от следните избрани конкретни цели и видове действия:

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/НЕ*
P.O.3 Посвързана Европа - мобилност и регионална ITC свързаност	Разработване и засилване на устойчива, устойчива на климата, интелигентна и интерmodalна национална, регионална и местна мобилност, включително подобрен достъп до TEN-T и трансгранична мобилност;	Добре свързан регион	<p>1. Действия за подобряване на свързаността и мобилността през Дунава</p> <p>Меки мерки:</p> <ul style="list-style-type: none">Идентифициране и справяне с липсващите връзки в пътната и железопътната инфраструктура: проучвания, стратегии, съвместни решения, съвместни инструменти и др;Подкрепа на подготвителния процес за подобряване на граничната свързаност и мобилност в района, за всички видове транспорт, включително изграждането на нови мостови преходи през Дунава, чрез предварителни проучвания за осъществимост и осъществимост, проекти за проекти, екологични оценки, съвместни решения, инструменти, планове за действие и т.н.;Подобряване и разширяване на транспортната инфраструктура: проучвания относно безопасността на движението, намаляващи произшествията при всички видове транспорт, кампании за повишаване на осведомеността, проучвания за свързаност / мобилност за разбиране на товарните и пътническите потоци, пътуванията до работното място и др.;	- - ДА ДА ДА

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
			<ul style="list-style-type: none">• Повишаване и прилагане на ефективността на обществения транспорт: проучвания, оборудване и ИТ решения за повишаване на предсказуемостта, надеждността и ефективността на обществения транспорт, особено по отношение на водния транспорт (напр. Фериботи).• Проектиране и внедряване на интегрирани решения за подкрепа на мобилността и свързаността по време на криза.• Проектиране и внедряване на устойчиви транспортни решения за по-добра свързаност и мобилност в района. <p>Твърди мерки:</p> <ul style="list-style-type: none">• Подобряване и разширяване на пътната инфраструктура - Работи за модернизация на пътната инфраструктура (само в надлежно обосновани случаи, с голямо трансгранично въздействие и характер), мерки за безопасност (оборудване / сигнализация);• Подобряване и разширяване на железопътната инфраструктура - работи за модернизация, реконструкция и изграждане на железопътни спирки и гари;• Подобряване на достъпа до пристанища и фериботи - Работи за модернизация на инфраструктурата, водещи до фериботи, работи за подобряване на връзките във вътрешността с пристанищата (железопътни и пътни);• Подобряване и развитие на интерmodalни възли и връзки.	НЕ

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
			<p><i>2. Действия за подобряване на навигационните условия и безопасност по Дунав и Черно море</i></p> <p>Меки мерки:</p> <ul style="list-style-type: none">Намаляване на административната тежест и други видове тесни места: проучвания, анализи, решения, инструменти.Разработване и прилагане на съвместни координирани стратегии, инструменти и пилотни приложения за подобряване на условията за навигация по Дунав и Черно море (напр. Съвместни проучвания за осъществимост, документи за инженерно планиране, морфологични и хидродинамични проучвания при установяване на условията за натрупване на седименти и др.). <p>Твърди мерки:</p> <ul style="list-style-type: none">Разработване и прилагане на интегрирани мерки с цел подобряване на навигационните условия за общия сектор на Дунав и Черно море в трансграничната зона (напр. Интегриране на системите за маркиране на Дунав, оборудване, сигнализация и др.).	- - НЕ ДА ДА
РО2. По-зелена, нисковъглеродна Европа	Насърчаване на адаптацията към изменението на климата и предотвратяването на риска от бедствия, устойчивостта, като се	По-зелен регион	<ul style="list-style-type: none">Подобряване на капацитета за предотвратяване на риска и намеса в региона на RO-BG CBC, чрез разработване на съвместни оперативни центрове, планове за намеса и учебни програми, за да се развие устойчивостта при бедствия.Подобряване на трансграничната координация, знания и способности за адаптиране на управлението на водите в региона RO-	НЕ НЕ

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
	вземат предвид подходите, основани на екосистемите		<p>BG СВС към изменението на климата и към свързаните с това рискове (наводнения, пожари, хидрологични суши, замърсяване).</p> <ul style="list-style-type: none">• Повишаване на осведомеността, изграждане на мрежи от общности и заинтересованни страни и прилагане на образователни дейности за негативния ефект от изменението на климата, особено сред местните общности, туристите и собствениците на гори;• Разработване на методи и инструменти за подобряване на капацитета на съответните заинтересованни страни в превенцията и смякчаването на въздействието на изменението на климата (например разработване и прилагане на планове за действие, методологии, политики, инструменти и т.н.) и за обмен на знания и добри практики, свързани с подпомагането на планирането на адаптацията и вземане на решения по въпроси, свързани с изменението на климата;• Идентифициране, оценка и намаляване на отрицателните последици от изменението на климата върху социално-икономическите дейности в района (напр. Разработване и прилагане на съвместни стратегии, инструменти, планове, решения, съвместна помощна дейност);• Разработване на методи и инструменти за подпомагане на планирането на адаптацията и вземането на решения относно мерките за адаптиране към изменението на климата;	НЕ
				НЕ
				ДА
				НЕ

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
			<ul style="list-style-type: none">• Мерки за повторно залесяване, опазване и защита на горите, включително прилагане на базирани в общността системи за мониторинг на горите, свързани с изменението на климата;• Предотвратяване и обръщане на опустиняването чрез интегрирано управление на земята и водите (напр. Защита на растителната покривка, засаждане на дървета, създаване на семенни банки, обогатяване на почвата с хранителни вещества, повторно въвеждане на избрани видове) с цел адаптиране към изменението на климата;	НЕ
			<p>Разработване на защитни структури от наводнения и разглеждане на всички аспекти на управлението на наводненията, като се фокусира върху ограничаването на въздействието на климатичните промени, включително прогнози за наводнения и системи за ранно предупреждение като подобрения на мостове и железопътни коловози, подобряване на язовирните съоръжения, изграждане / консолидиране на речни брегове, изграждане на зелен "буфер райони "в градските райони, за да се позволи отводняване, мобилизиране на трансгранични заинтересовани страни от:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ стандартизиране на процедурите за адаптиране към изменението на климата;▪ Сътрудничество при разработването на местни планове за адаптация / смекчаване на последиците.	ДА
				ДА

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
	Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и зелената инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване		<ul style="list-style-type: none">• Насърчаване, улесняване и насърчаване на участието на гражданите в опазването на биологичното разнообразие, включително неговото опазване и устойчиво използване;• Събиране на данни и обмен на информация по отношение на биологичното разнообразие между двете страни на границата;• Оценка, подобряване и популяризиране на екосистемните услуги на местно и регионално ниво;• Споделяне на добри практики и прилагане на екологични и иновативни решения, насочени към инвазивни чужди видове и укрепващи практики за устойчиво управление на околната среда (напр. Управление, благоприятно за опрашители, управление на водни тела, гори и др.)• Подкрепа за създаването на семенни банки, възстановяване на почвените органични вещества и организми, които насърчават по-високото растение и растеж, и повторно въвеждане на избрани видове.• Защита на природата и биоразнообразието, разположени в близост до населени места чрез създаване на нови проходи за достъп / зелена инфраструктура и др.	НЕ НЕ НЕ НЕ ДА ДА

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
			<ul style="list-style-type: none">• Насърчаване и използване на екологични строителни материали и услуги, например чрез разработване на насоки, популяризиране на най-добрите практики, възприемане на зелени принципи в публичните процедури, насърчаване на принципа на екологичен урбанизъм и т.н.	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">• Повишаване на осведомеността за ползите от зелените площи, включително в градските райони, насърчаване на местните действия за по-зелени селища и рехабилитация на изоставени полета;	ДА
			<ul style="list-style-type: none">• Разработване на зелена архитектура за увеличаване на покривите и озеленяването на фасадите, подпомагане на градинарството, насърчаване на екологични екологични решения за замяна на пестициди и хербициди в градските зони и т.н.;	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">• Разработване на градски и извънградски зелени площи, включително връзки между зелени площи (градски паркове, зелени спортни съоръжения, гори, речни зелени площи);	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">• Подобряване на контрола на замърсяването чрез подпомагане на инвестиции в мониторинг и събиране на данни за замърсяването на въздуха, почвите и водите, особено в градските райони, включително чрез създаване на инструменти за измерване	НЕ

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
			<p>на качеството на въздуха, почвата и водата и предоставяне на данни в реално време (напр. Мрежи от сензори и приложения и платформи, които позволяват публично докладване);</p> <ul style="list-style-type: none">• Настройчаване на ефективно управление на отпадъците: разделяне и рециклиране на отпадъци; повишаване на осведомеността относно устойчивото управление на отпадъците;• Подпомагане на управлението на водите и земите чрез екологични решения (например: мазилки, възстановяване на рекичка и озеленяване на природата, градски дренажни системи, натурализирано езерце с дъждовна вода и др.).	
Р04. Псоциална и приобщаваща Европа [прилагане на Европейския стълб на социалните права	Подобряване на равния достъп до приобщаващи и качествени услуги в образованието, обучението и ученето през целия живот чрез разработване на достъпна инфраструктура, включително чрез	Образован регион	<ul style="list-style-type: none">• Инвестиции в инфраструктура и образователни съоръжения (например учебни пространства като класни стаи, лаборатории, библиотеки, работилници, фитнес зали, учебни пространства на открито, но също така и други съоръжения, като тоалетни, шкафчета, учителски кабинети, кафенета, общежития) за всички образователни нива, включително техническо и професионално обучение и учене през целия живот и др.; специално внимание ще бъде отделено на осигуряването на достъпност за хора с увреждания.	ДА ДА НЕ

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
	насърчаване на устойчивостта при дистанционно и онлайн обучение и обучение - принос към SO 4.5 ESF +		<ul style="list-style-type: none">Инвестиции в осигуряване на подходящи средства за учебни съоръжения с фокус върху дигитализацията: оборудване, инструменти и др. Особено тези, които подпомагат развитието на практически и / или цифрови умения и дистанционно обучение, като компютри, оборудване за видеоконференции / дистанционно обучение VR обучение и т.н.	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">Развитие на обширни и структурирани дейности за изучаване на езици, като вектор за изграждане на доверие отвъд границата, за създаване на предпоставки за бъдещи обмени и също фактор за стимулиране на заетостта;	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">Разработване на съвместни образователни схеми в области, където достъпността не е пречка или се използват дигитализирани инструменти и методи.	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">Разработване на трансгранични стаж или стажове и програми за обмен на студенти за млади възпитаници / студенти.	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">Развитие на партньорства между средни и висши учебни заведения и бизнеса, с цел подобряване на пазарната ориентация и качествения аспект на образоването и предлагане на младите	НЕ

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/НЕ*
			студенти възможността да се обучават и / или учат от другата страна на границата. По-специално се предвижда дългосрочен обмен.	
			<ul style="list-style-type: none">Развитие на партньорства между образователни и обучителни институции и заинтересовани страни на всички образователни нива (от ранно до висше) за подпомагане на взаимното обучение и обмен на практики между учители и обучители от двете страни на границата.	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">Разработване на съвместни инициативи в подкрепа на образованието и обучението за възрастни (LLL), включително улесняване на мобилността при учене.	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">Разработване на съвместни инициативи и действия в подкрепа на достъпа до качествено приобщаващо образование и обучение, включително учене през целия живот, за уязвими или маргинализирани групи, включително хора с увреждания, СОП („Специални образователни потребности“ е легално определение и се отнася до деца с проблеми в обучението или увреждания, които затрудняват ученето от повечето деца на същата възраст), ромска етническа група и т.н.	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">Мерки за развиващие на високотехнически умения и компетенции.	НЕ

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
Р05. Европа, поблизка до граждани	Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, природно наследство, устойчив туризъм и сигурност в различни от градските райони.	Интегриран регион	<p>1. Разработване на велосипеден маршрут EuroVelo 6</p> <ul style="list-style-type: none">Разработване на необходимата велосипедна инфраструктура, включително мерки за безопасност, пунктове за първа помощ и обслужване, сигнализация и др. Приоритет ще се дава на проекти, осигуряващи връзка с туристически атракции - културни обекти, обекти на природното наследство и други транспортни средства. Свързващата инфраструктура (вкл. Реконструкция или модернизация на съответните пътни участъци) също се разглежда с ограничена дължина в надлежно обосновани случаи.	-
			<ul style="list-style-type: none">Осигуряване на пътна безопасност за участъците, припокриващи маршрута EuroVelo, с оглед спазване на стандартите, свързани със системите за сигнализация на трафика и / или допълнително развитие на инфраструктурата, предназначена за велосипедисти и пешеходци, като тунели, байпаси, мостове, надлези и алеи и защитени колоездачни пътеки	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">Осигуряване на ефективни връзки и достъп до и от други видове транспорт, включително пристанища и железопътни гари - адаптиране на инфраструктурата.	ДА
			<ul style="list-style-type: none">Осигуряване на наличност на обществен транспорт във връзка с велосипедния маршрут	НЕ

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
			<ul style="list-style-type: none">• Осигуряване на подходящи услуги по маршрута EuroVelo, като: настаняване, храна, напитки и зони за отпиване и почивка, услуги, включително велосипедни спирки, информация, оферти за резервация, друга помощ.• Осигуряване на комуникация и информация, онлайн и по маршрута, включително мобилни / електронни приложения за велосипедисти и др. <p>2. Подпомагане на туристически дейности, свързани сектори и индустрии</p> <ul style="list-style-type: none">• Инвестиции в икономическа конкурентоспособност на местния бизнес, включително, но не само: строителство / модернизация на производствени съоръжения; доставка на съответното оборудване; приемане на цифрови технологии и др.• Изграждане на природни обекти за икономическа употреба: пътеки / пътеки, изхвърляне на отпадъци, охрана, сигнализация, къмпинги, други атракции на открито и др.• Подкрепа на обекти с туристически потенциал: изграждане, модернизация / реставрация на замъци, крепости, църкви, манастири, дворци, археологически обекти, частни / обществени музеи, библиотеки, художествени колекции / галерии, изложби	ДА НЕ - ДА ДА ДА

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Избрана цел на политиката	Избрана конкретна цел	Приоритет	Видове действия	Изискване за ОВОС ДА/ НЕ*
			места, винарни, агроферми (например ферми с лавандула / полета; ферми / полета с рози, традиционни фабрики за петрол, овчарници), приключенски паркове, атракции на открито и др.	
			<ul style="list-style-type: none">Създаване на общи продукти и услуги от историческо, природно и културно наследство, разширяване и подобряване на услугите, насочване към нови пазари и създаване на работни места в трансграничния район, включително чрез създаване на място и онлайн магазини, особено за традиционни / местни продукт (местна храна, хляб, вино, сирене, роза, лавандула, мед и др.);	ДА
			<ul style="list-style-type: none">Подкрепа за местни и регионални участници за валоризиране на потенциално ценни туристически цели / обекти / преживявания, включително чрез създаване на устойчиви туристически пътеки или разработване на етикети за качество за високи постижения в услугите, популяризиране и маркетинг на туристическата оферта и др. Възползване от тенденциите в социалните медии - като „Insta-туризъм“ също се наಸърчава;	НЕ
			<ul style="list-style-type: none">Обучение на персонала, особено дигитални умения.	НЕ

* Да / Не избрано въз основа на предпазлив подход, да избрано за всички несигурни случаи.

5 ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

5.1 СХЕМАТА НА ПРОГРАМНАТА ОБЛАСТ ОТ ОКОЛНА ГЛЕДА

5.1.1 БИОРАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА И ФАУНА

На територията на допустимата зона, в зависимост от различните климатични и надморски условия, са представени пет биогеографски региона, които осигуряват богатото биологично разнообразие на трансграничната зона. Северните Балкани са единствените планини, които представляват алпийския биорегион в програмната зона. Континенталният биорегион обхваща по-голямата част от територията, започвайки от запад от Южните Карпати в Румъния и Балканите в България, през платата и равнините, до Изтока до Понтийския биорегион. По изключение степският биорегион е характерен само за Югоизточна Румъния, в Румънската равнина и платото Добруджа. Най-източната част на допустимата площ е представена от долния биорегион на Черно море.

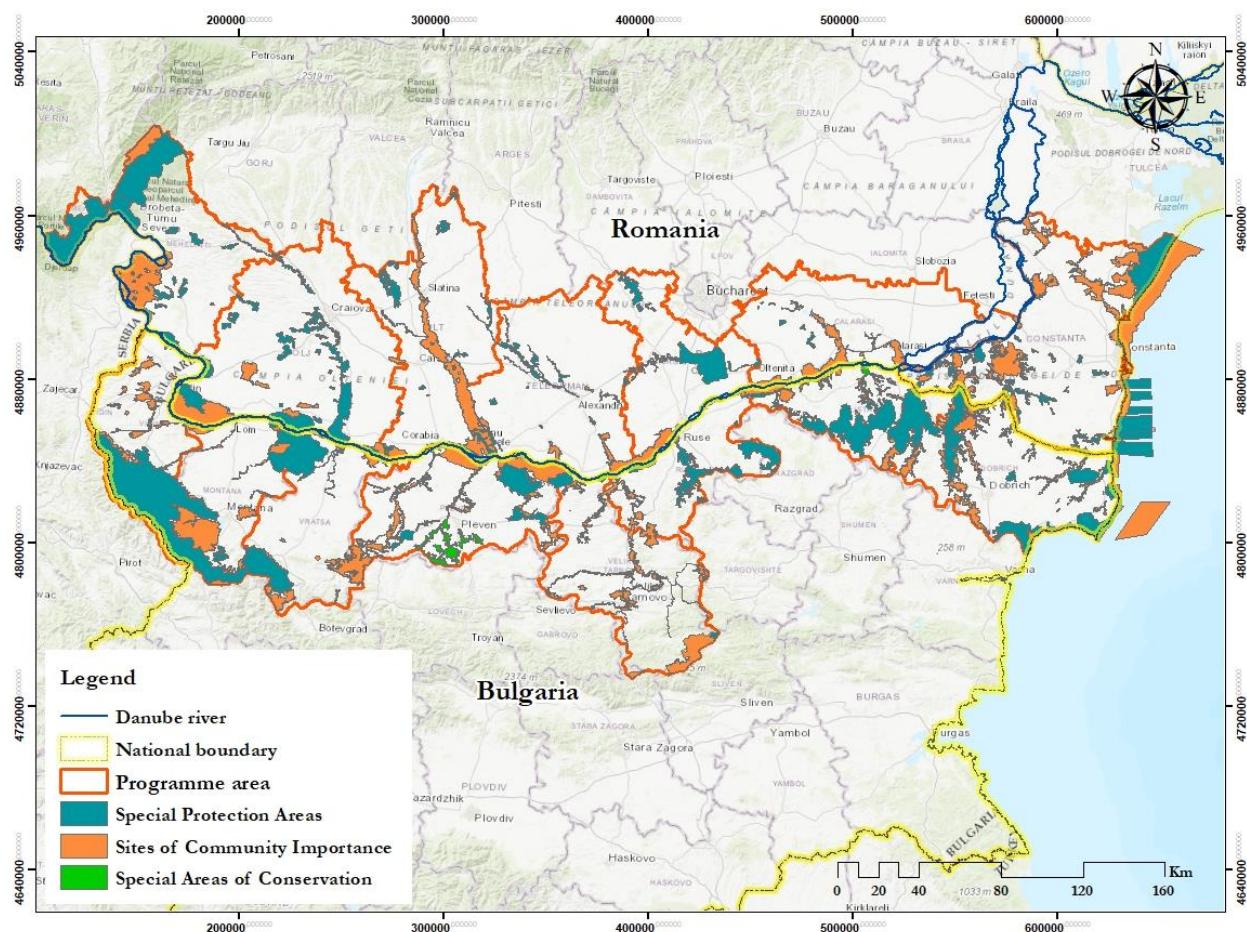
Районът е домакин на ценности за биоразнообразието както от европейско, така и от световно значение. Ендемичните растения и характеристиките на животните за долните Карпати, Балканските планини, река Дунав и крайбрежните екосистеми на Черно море са основни компоненти на биологичното разнообразие в Европа.

Горите на Карпатите и Стара планина все още са чудесни местообитания за големи месоядни животни като кафява мечка (*Ursus arctos*), вълк (*Canis lupus*) и евразийски рис (*Lynx lynx*).

В Дунавския басейн по протежение на приточните реки фрагменти от краиречни влажни и горски екосистеми са характерни и защитени, тъй като те са повлияни от временни наводнения. Тези екосистеми осигуряват места за хранене, почивка и гнездене на много видове птици.

Допустимата зона има изобилие от природни защитени зони, представени най-вече от 253 обекта по Натура 2000, покриващи приблизително 20% от общата допустима площ. Румънската част обхваща повече от 658 000 ха, а българската около 750 000 ха.

Природните защитени зони и обектите от Натура 2000, които се намират на територията на Interreg VI-A RO-BG, са представени на фигураните по-долу.

Фигура №. 5-1 Обекти от Натура 2000 в допустимата зона

Най-важните природни защитени зони с национално значение в трансграничния район Природен парк Железни врати, Геопарк на платото Мехединци, Домоглед - Национален парк Валея Черней и Природен парк Комана в Румъния и Природен парк Русенски Лом, Природен парк Врачански Балкан и Природен парк Персина в България.

Природният парк Iron Gates, разположен в югозападната част на страната, на повече от 115 000 ха и граничещ на 140 км с река Дунав, е рядка комбинация от биологично разнообразие, геологки атракции, традиционни села и мултикультурно наследство. Също така е любимо място за много водни птици, които живеят в парка или мигрират тук за меките зими, като районът на Железните порти е включен в Рамсарския списък на влажните зони с международно значение. Повечето от 205-те вида птици, идентифицирани в парка, всъщност са водни птици и ако имате око за това, можете да забележите черни щъркели, пигмейски корморани, малката бяла чапла или бялата голяма чапла.

Геопаркът на платото Мехединци е природна защитена зона от национален интерес, където субсредиземноморското влияние и присъствието на варовик допринасят за развитието на някои специални и редки растения, открити в червената книга на флората на Румъния. В площ от 106 500 ха, разположена в югозападната част на Румъния, в окръг Мехединци, геопаркът Мехединци е домакин на множество забележителни атракции и има една от най-

зрелищните гледки. Самата земя е прекрасна комбинация от дишачи пейзажи, геологически образувания като пещери и проломи, дакийски и римски археологически останки, паметници на народната архитектура и села, в които все още се съхраняват много традиции и древни занаяти.

Домоглед - Национален парк Валея Черней е защитена зона, разположена на административната територия на окръзите Караш-Северин, Горж и Мехединци. В окръг Мехединци, обхващащ приблизително площ. 8200 ха, той се простира над планините Валкан и планините Мединци. Домоглед - Национален парк Valea Cernei, приютива богата популация от месоядни животни: мечка, лисица, рис, видра, куница, язовец, дива котка, но също и карпатски елени, елени, птици: беркут, сапсан, обикновен мишев, червено хвърчило, бяло -гълнат ковчег и северен ястreb.

Природният парк Comana е разположен в равнинната равнина на южна Румъния и се характеризира с голямо разнообразие от флора и фауна и се състои главно от гори, агрокосистеми, ливади, реки, езера, канали, езера на езерото и микроделта. В парка са наблюдавани около 157 вида птици, които редовно поддържат над 20 000 водни птици, много от които мигрират. Паркът също така поддържа множество видове риби, включително ендемичния *Petroleuciscus boristhenicus* и международно застрашената *Umbra krameri*. Река Неажлов и нейната микроделта са оптимални местообитания за видрата (*Lutra lutra*), дървесната куница (*Martes martes*), Фитчу (*Putorius putorius*), чакал (*Canis aureus*) и язовец (*Meles meles*). От 1300 растителни вида 72 са застрашени в национален мащаб, а видове като *Marsilea quadrifolia* също са защитени в Европа. Установени са специални защитени зони за трън *Ruscus aculeatus*, както и за румънски божур *Peonia peregrina*, който дава името си на празника на божура, празнуван в парка през май. Мястото играе важна роля за пречистването на водата, защитата от наводнения, стабилизирането на бреговата линия, презареждането на подземните води и поддържането на потока на потока. Около 10 000 души, които живеят в парка, се възползват пряко от тези услуги и също използват сайта за риболов, лов и традиционно земеделие.³

Природен парк Русенски Лом е разположен в Североизточна България, по протежение на каньонната долина на река Русенски Лом - последният десен приток на река Дунав. От всяка надморска височина в природен парк Русенски Лом се разкриват невероятни гледки. В безкрайните речни долини се извиват криви, както и гори, дивата красота на скалните върхове и старите замъци и селища. Флората на природен парк Русенски Лом наброява 902 вида висши растения. Птиците възлизат на общо 192 вида, 174 от тях са защитени - това е причината, поради която долината на река Лом е обявена за значително орнитологично място. По долината могат да бъдат намерени 70 от общо 90 вида бозайници в България; 26 от тях са различни видове прилепи. Високият процент на редки и защитени видове бозайници се дължи на разнообразието на условията на живот и местообитанията и доказва изключителното консервационно значение на парка за тяхното опазване.⁴

Природен парк „Врачански Балкан“ е вторият по големина от парковете в страната, който обхваща Вратчанска планина и масива на скалите Лакатнишки скали. Той има територия от 28 844 ха, повечето от които са покрити с карстови варовици, дебели 1300 метра. Уникални по своята красота пещери и пропасти могат да се видят в парка. На територията на парка са регистрирани около 950 вида високи растения, от които над 80 са редки видове.

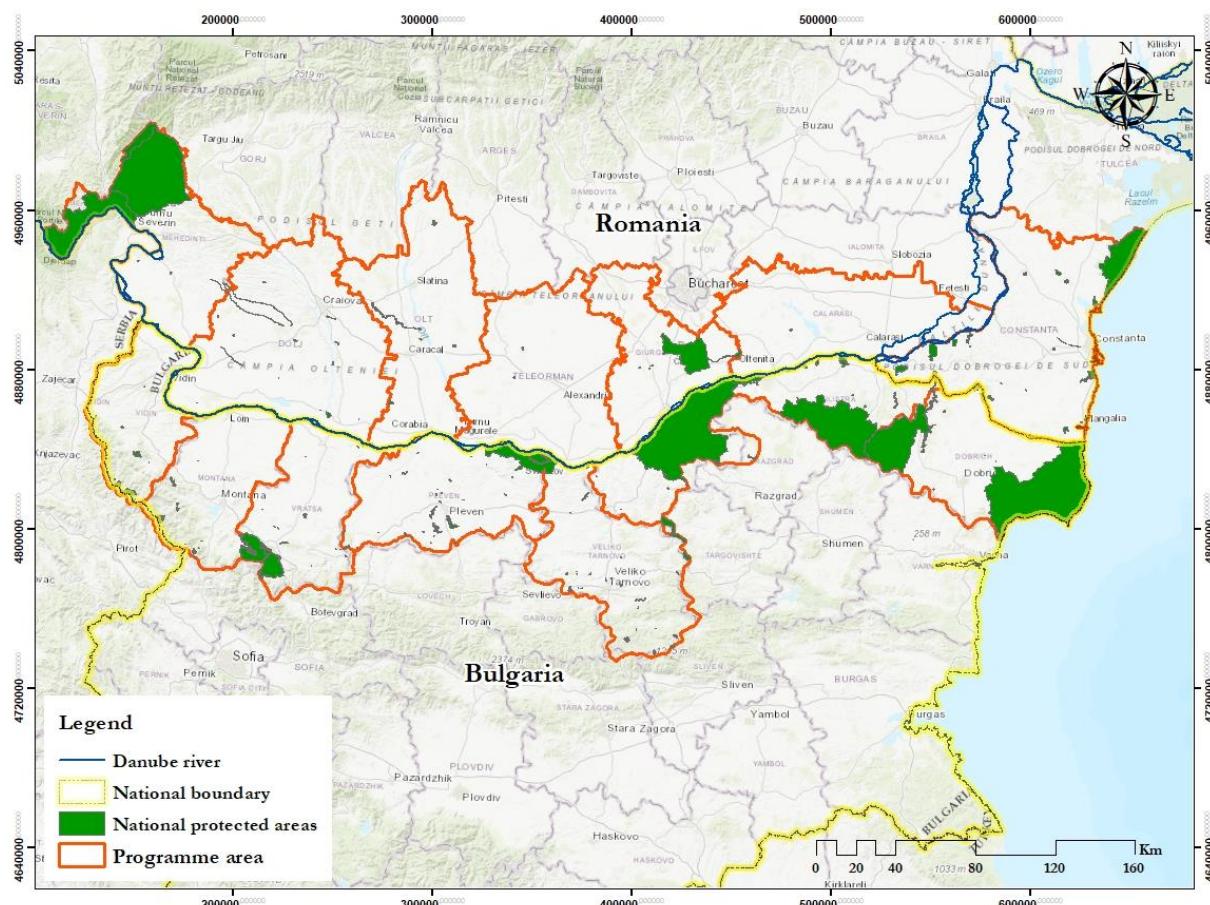
³ Ramsar Sites Information Service. <https://rsis.ramsar.org/ris/2004>

⁴ Danube Parks, The Network of Protected Areas from 9 Danube countries. <http://www.danubeparks.org/?park=15>

От научна и консервационна гледна точка най-интересните видове са групите, живеещи в пещерите (гръбначни и прилепи) и дневните грабливи птици. В парка има 214 регистрирани вида гръбначни животни. Паркът има изключително орнитологично разнообразие с около 166 вида птици, 150 от които са получили европейски защитен статут. Вратчански Балкан е важно място за гнездене на 120 вида птици, някои от тях имат гъста популация: черен щъркел, египетски лешояд, дългокрак мишелов, царски орел, сапсан, скална яребица и други. В границите на парка се намира резерватът Върчански карст. Заедно площ от 1453 ха, разположена по северните каменни скални склонове на Върчанска планина. Територията на резервата е обитавана от редките и застрашени видове сапсан, орел с къси пръсти, мишелов с дълги крака, 8 вида прилепи.

Природен парк Персина е влажна зона по българската страна на Дунав, създадена на 4 декември 2000 г. Разположена на територията на три общини (Никопол, Белене и Свищов), тя обхваща 21 762 ха. Определението на парка има за цел опазване и възстановяване на дунавските влажни зони. Специално внимание е обърнато на многобройните острови и техния естествен статус. Паркът е кръстен на остров Персин, който е част от комплекса на островите Белене. Дълъг е 15 км и широк 6 км, което го прави четвъртият по големина Дунавски остров и най-големият в България. Друга островна група се намира близо до Никопол. Поради своята уникалност и голямо значение, островната група е обявена за Рамсарско място на 24 септември 2002 г. С 18 330 ха това е най-големият такъв обект в България. Най-значимите екосистеми в парка са наводнените гори по Дунав и вътрешните блата. За да се защитят тези местообитания, са създадени няколко защитени зони. Посетителски център за парка се намира в Белене.

Фигура № 5-2 Национални защитени зони в допустимата зона

По поречието на река Дунав има и 6 важни влажни зони като трансгранични Рамсарски обекти, за които правителствата на България и Румъния са декларирали готовност и споделят отговорност за съвместно координирано управление. Секретариатът на Рамсарската конвенция е признал следните, вече изброени по-рано Рамсарски обекти, част от Зеления коридор на Долен Дунав, като трансгранични Рамсарски места:

- Езерото Кълъраш (Йезерул Кълъраш) (RO) - Сребърна (BG)
- Suhaia (RO) - Комплексът на островите Белене (BG)
- Бистре (RO) - Остров Ибиша (BG)

Биоразнообразието и природното наследство са изправени пред няколко заплахи и неблагоприятни въздействия от антропогенен и естествен произход. Изоставянето на земи, деградацията на местообитанията, преобразуването и фрагментацията, обезлесяването, намаляващото население на малките населени места, индустриализацията, замърсяването, урбанизацията и свръхексплоатацията на природните ресурси, изменението на климата и масовия туризъм могат да окажат неблагоприятно въздействие върху ландшафта и върху биологичното разнообразие в кръстосаните райони. гранична зона и миграцията на животни.

5.1.2 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Според последните налични данни за Националните статистически институти на Румъния и България (2019), населението, регистрирано в трансграничния регион, е било 4,15 милиона жители, 2,82 милиона (68%) в Румъния и 1,33 милиона (32%) в България. При последното пребояване от 2011 г. населението в допустимата зона на програмата е 4,77 милиона, което подчертава спада, характеризиращ регионалната демография. Разпределението на населението и демографските тенденции са силно свързани със съжителството на градските центрове и големите селски райони. Според проекта TerrEvi ESPON демографските промени от румънска страна са по-слабо подчертани в окръзите, където се намират големите градски центрове. От българска страна обаче намаляването на населението е непрекъснато и не се влияе от съществуването на основни градски центрове в областите. Най-високата гъстота на населението в тази област е регистрирана (по данни на Националния статистически институт) в Румъния за югоизточния окръг Констанца и в България (по данни на Националния статистически институт) за северния централен район на Плевен със съответно 95,7 и 50,7 жители / км²; в контраст с югозападния окръг Мехединци и северозападния квартал Видин, които се изправят един срещу друг през Дунава и регистрират съответно 48,9 и 27,3 жители / км².

Трансграничният регион Румъния-България е силно засегнат от отрицателните резултати от демографския преход. Основният демографски феномен, общ за двете страни на Дунав, е засиленото старееене на популациите, генерирано от силна миграция навън и ниска раждаемост.

През последните две десетилетия и особено след присъединяването към ЕС през 2007 г., България постигна някои подобрения в показателите за здравословно състояние на населението. Той обаче изостава в сравнение със средното за EC28, с по-новите държави-членки на ЕС и особено в сравнение с по-добре представящите се. Поради бавния темп на подобрене, българската продължителност на живота през 2015 г. вече беше с 0,3 години по-ниска от очакваната продължителност на живота в Румъния (75 години). Разликата със средната стойност за EC28 (80,6 години) се увеличава през последното десетилетие и възлиза на 5,9 години разлика в продължителността на живота през 2015 г. (Eurostat, 2018). Според СЗО здравната система в България непрекъснато страда от значителни слабости, което допринася за незадоволителното здраве на населението. Неравенствата в здравеопазването между градското и селското население, както и неравенствата в достъпа до здравната система продължават да нарастват. Подобряването на здравния статус на населението, както е отразено в някои здравни показатели, е незадоволително, като някои показатели дори се влошават.

В Румъния, въз основа на динамиката на населението и здравето, от особено значение е смъртността в окръзите на допустимата за програмата зона, надвишаваща националната смъртност във всички окръзи с изключение на Констанца (12,4 %). Най-високият процент (18,5 %) е регистриран в окръг Телеorman. Тревожен е и броят на смъртните случаи преди 1-годишна възраст на 1000 живородени, вариращи от 10 % в окръзите Калараши и Мехединци до 43 % в окръг Констанца.⁵

⁵ National Institute of Statistics <https://insse.ro/cms/en>

Статистиката на причините за смъртта показва, че най-високата причина за смърт в Румъния са заболявания на кръвоносната система, последвани от тумори.

Що се отнася до културното многообразие, населението на българските области е по-етнически разнообразно, отколкото в румънските окръзи. Можем да определим два типа етнически малцинства: тези, които са географски разположени в някои от окръзите / областите като турско малцинство, и тези, които присъстват във всички окръзи / области от двете страни на границата като малцинство Роми.

5.1.3 ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПОЧВАТА И ЗЕМЛАТА

В басейна на река Дунав основните почвообразуващи скали са лъосът, карбонатните материали, конгломерати и пясъчник, а в низините и речните тераси - алувиална и делувиална мантая. Най-широко срещани са черноземите - калциев, хапликов и лувичен. На второ място по важност са флувизолите - калкарни,eutрични, солени и глееви (алувиални и алувиално-ливадни почви). Глейзолите се намират на някои места по реката. Фаеландски, Лувисоли (тъмносиви горски почви) и Вертисоли се срещат в западната част на района на ТГС.

Най-широко срещаните карбонатни черноземи в Дунавския басейн са много уязвими от ерозия поради меките основни почвообразуващи скали - лъса. Степента на ерозия варира в зависимост от покритието на растението и въздействието на человека. Вятърна ерозия - широко разпространена Водна ерозия - приблизително 70 t / km² годишно от горния хумусен слой се губи в река Дунав.

В процеса на хармонизиране на националните политики с тези на Европейския съюз и транспортирането и прилагането на правилата и разпоредбите на ЕС, въпросът за замърсяването на почвата е един от основните аспекти на опазването на околната среда. Стратегията на ЕС за почвата разграничава редица теми, свързани с общия процес на деградация на почвата, като: ерозия, увреждане на органични вещества, замърсяване, засоляване, уплътняване, намаляване на биоразнообразието на почвата, запечатване, свлачища, наводнения. Почвите в страната имат широк спектър от видове, поради сложността на условията като педогенетични фактори. Голямото разнообразие на почвите на територията, характеризиращи се с различни физични и химични свойства, определят различното поведение от замърсителите, с които те влизат в контакт, както и срещу действието на климатични фактори.

Що се отнася до свлачищата, трансграничната зона Румъния-България има сравнима степен на податливост на свлачища като южната част на Европа. Този аспект трябва да се има предвид при създаването на тематични стратегии за почвата, които разглеждат инвентара, податливостта, опасността и риска в различни мащаби.

Румънските окръзи са толкова засегнати и толкова податливи на свлачища, колкото и българските области. Свлачищата също могат да повлияват на върховете на отпадъците от мините и хвостохранилищата и язовирите, като причиняват смъртни случаи и замърсяват почвите и повърхностните и подземните води. В райони, засегнати от свлачища, те са основен източник на почвена ерозия и доходност на утайки в долини и реки, а от там и на заилване на резервоар.

Според Териториален анализ⁶, селското стопанство остава традиционен сектор както в България, така и в Румъния, оказвайки пряко влияние върху социално-икономическите процеси в двете страни. През 2013 г. 74,18% (5 362 561 ха) от общата площ на трансграничния регион (7 229 089 ха) са представени от земеделска земя. По-голямата част от земеделската площ (3 071 699 ха, което е 57,28%) е разположена от румънската страна на трансграничната територия, а останалата част от 2 290 862 ха е от българска страна. В сравнение със средното за Европа (42% от цялата земя на ЕС е покрита от земеделски земи), площта на ТГС има по-висок процент на земеделска земя.

Румънската гранична територия е важна за селското стопанство на национално ниво, като представлява приблизително 28% от общата обработваема земя. Земеделската земя на румънската река Дунав представлява 78,12% от общите румънски земни ресурси. Досега най-земеделският окръг е Телеorman, като 86% от земята му се използва за селскостопански цели.

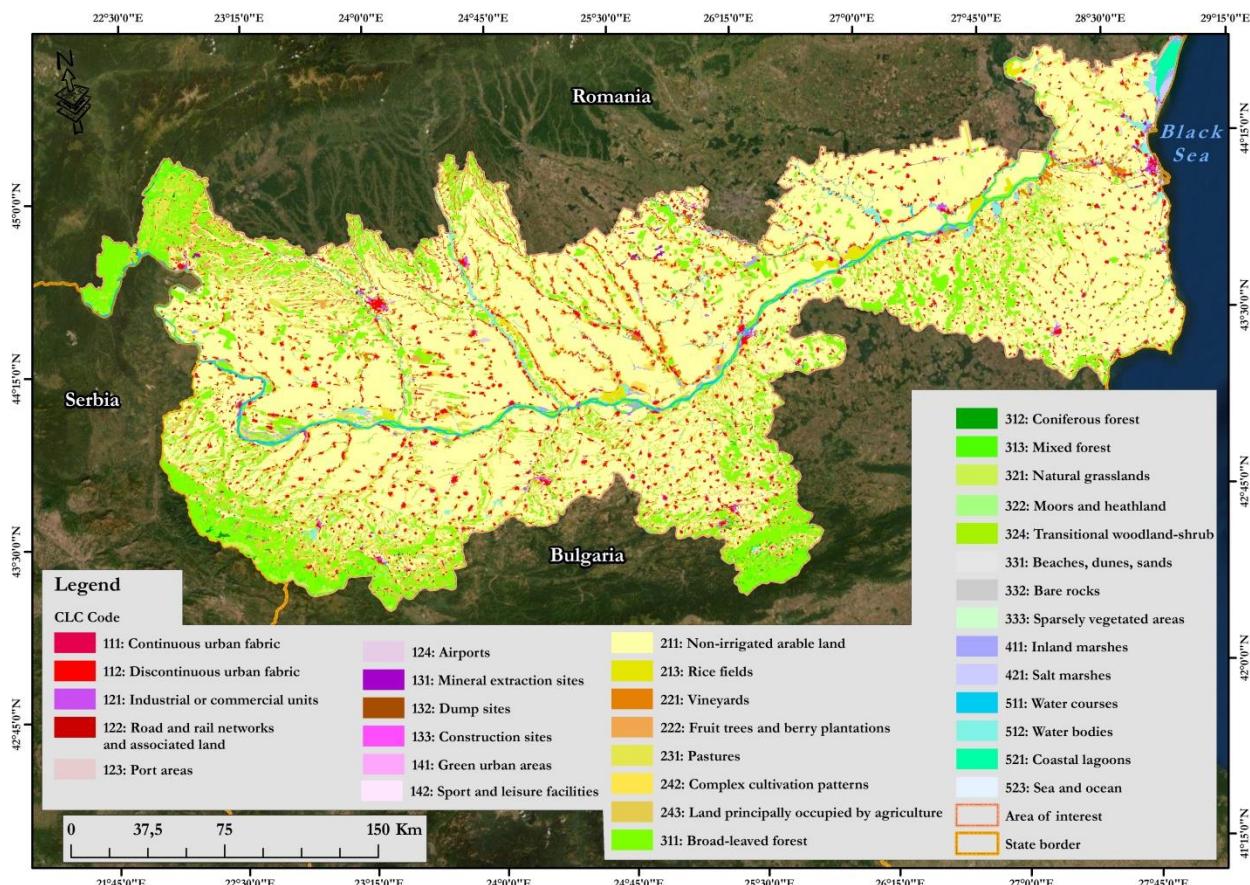
Българската страна на трансграничния регион представлява 52% от всички обработвани земи в България. Регионът е представителен за лозята си, като представлява над 20% от общите лозови полета в България. Област Добрич заема първото място в страната по земеделска земя с 375 350 ха, от които повече от 88% се използват. От друга страна, област Видин е на второ място в страната по количество на неизползваната земеделска земя. Неизползваната земеделска земя в областта представлява 7,7% от всички неизползвани земеделски земи в България и най-високата степен в областта с 21,7%. От новите култури трябва да се спомене реколтата от годжи бери, намерена във Враца, Видин и Велико Търново.

Също така, по отношение на горското стопанство, цялата трансгранична зона възлиза на над 20%, със значителни разлики между двете страни (румънска страна - 15,97% и българска страна - 25,84%). Можем да забележим, че горските площи остават постоянни във времето (Фигура 47) или дори се увеличават в окръзи като Констанца. Въпреки че има обща тенденция на намаляване на национално ниво, тези области изглежда запазват един от основните си ресурси, особено за да ги предпазят от свлачища и наводнения. Това е официалната докладвана ситуация, която не отчита незаконното обезлесяване, което се обсъжда както на национално, така и на европейско ниво.

Обезлесяването остава важен въпрос, както на европейско, така и на ниво ТГС, но и в двете страни се предприемат сериозни мерки, особено от министерствата на околната среда и конкретни неправителствени организации (с тяхната обществена предупредителна роля). Не може да се отрече, че могат да се наблюдават повече усилия в окръзите / областите, където незаконната сеч има по-сериозни последици. Независимо от това, следва също така да се има предвид, че горското стопанство по поречието на Дунав има своята основна роля за защита, особено срещу наводнения, свлачища и други природни опасности.

Използването на земята на територията на Interreg VI-A RO-BG е представено на фигурата по-долу.

⁶ Territorial Analysis for Romania-Bulgaria Cross-border region, 2020, page 110-111

Фигура № 5-3 Ползване на земята в допустимата зона (Източник: CLC 2018)

5.1.4 ВОДИ (ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ И НАЗЕМНИ ВОДИ)

Река Дунав е едновременно границата между Румъния и България и основната екологична характеристика в региона.

В румънско-българския трансграничичен регион могат да бъдат идентифицирани два отделни участъка на река Дунав:

- между Gura Văii (северно от Drobeta Turnu Severin) и Călărași,
- между Călărași и Pătlăgeanca.

Romania

В Румъния повърхностните водни тела и подземните водни тела са под управлението на Националната администрация „Румънски води“ (NARW), която включва в своята структура 11 администрации за водни басейни (WBA).

Следните администрации на речните басейни контролират водните тела в допустимата зона на програмата:

- WBA Jiu;
- WBA Olt;
- WBA Argeș - Vedea;
- WBA Buzau - Ialomița;

- WBA Dobrogea - Litoral.

По протежение на основното течение на река Дунав, администрирано от администрациите на водните басейни (WBA) Jiu, WBA Olt, WBA Argeș - Vedea, WBA Buzau - Ialomița и WBA Dobrogea - Litoral, бяха идентифицирани и оценени общо 7 водни обекта (4 водни тела на основното течение и 3 водни тела на 3-те клона, всички с наблюдавана обща дължина от 1260 км). 7-те водни обекта бяха определени като 2 естествени водни обекта и 5 силно модифицирани водни обекта.

След оценката на данните от плановете за хидрографски мениджмънт 2-ри цикъл 2016-2021 г. се получи, че цялата наблюдавана дължина има добро екологично състояние, съответно добър екологичен потенциал⁷.

Що се отнася до мониторинга на подземните води, от румънска страна има 43 подземни водни тела, от които 10 са класифицирани като лошо химично състояние, като най-често идентифицираните хранителни вещества са различни форми на азот и фосфор (нитрати, нитрити, амоняк, органичен азот от растителни остатъци или други органични съединения и фосфати).

Излишъкът от хранителни вещества, независимо от източника, идва чрез измиване или проникване в подземни води, реки, езера и морета. Чрез кипене концентрацията на нитрати във водата се увеличава и филтрите за пречистване не абсорбираят нитратите.

Естествено, нитратите (NO_3) и фосфатите (PO_4) от водите идват от тор от водни животни (главно риба), от почвата, образуваща озерния басейн или разграждане на органични вещества, специфични за водоносния слой. Излишъкът от фосфати и нитрати идва от човешки дейности, а именно от човешки отпадъци и различни промишлени и селскостопански източници (торове и животински тор).

Селското стопанство и животновъдството включва значително замърсяване на подпочвените води, често кумулативно и устойчиво във водните слоеве.

България

Управлението на водите в Република България се извършва на национално и басейново ниво. В зоната на трансграничната програма има два региона за управление на водите на басейново ниво, а именно Басейнова дирекция за управление на водите на Дунавския регион (включително около 87 повърхностни водни тела в рамките на програмата) и Басейнова дирекция за управление на водите в Черно море (7 повърхностни водни тела в обхвата на програмата).

Основните водни потоци в обхвата на Програмата са:

- В рамките на Басейнова дирекция на Дунавския регион (DRBD) с център в Плевен: Дунав, Искър, Вит, Осъм, Огоста, реки на запад от Огоста, Янтра, Русенски Лом, Дунавски потоци Добруджа;
- В рамките на Басейнова дирекция на Черно море (BSBD) с център във Варна: Черноморските потоци Добруджа.

⁷ River Basin Management Plans 2016-2021 <http://www.rowater.ro/>

Водите от реките до ДРБД се използват за напояване и за питейни цели. Най-важни са водите на Дунав, използвани за транспорт, риболов и напояване. Има голям брой дерета, които се пълнят с вода само през пролетта, когато снегът се стопи и дъждовете са по-проливни.

През последните години се наблюдава тенденция към подобряване на общото екологично състояние на водите. Горното течение на реките се характеризира с незамърсена до леко замърсена вода. В някои райони се наблюдава намаляване на броя на районите с ненормално състояние и не се установяват нови райони с нарушен хидробиологичен статус. Независимо от горепосочената положителна тенденция през последните години, редица точки и участъци от реки са регистрирани със силно влошено качество на околната среда.

Единствените потоци в рамките на BSBD, отчитайки програмата, са реките Добруджа на Черно море. Анализираната зона е най-бедната от сладководни ресурси в страната.

Черноморските добруджански потоци заемат горната североизточна част на България. За разлика от други реки в България, започвайки от стръмните склонове на високи планини и постепенно слизайки към равнините, добруджанските потоци започват от обширните равнини на високите части и надолу в речните долини и имат повърхностен отток само в горните си течения; поради високата пропускливост на почвата и малкия наклон, водата надолу по течението постепенно потъва и изчезва много преди да се устият реките.

Типично за добруджанските потоци е, че те съществуват на определено разстояние след извора си и след това потъват в лъсовите образувания на Добруджа и долните по течението сухи долини и не образуват повърхностен приток към Черно море.

В българския обхват на програмата 47 подземни водни тела се формират в геоложката среда на тектонски единици и наложени структури от триас до кватернер включително, от които 41 тела в Дунавския регион за управление на водите и 6 единици на територията на Черно море Регион за управление на водите.

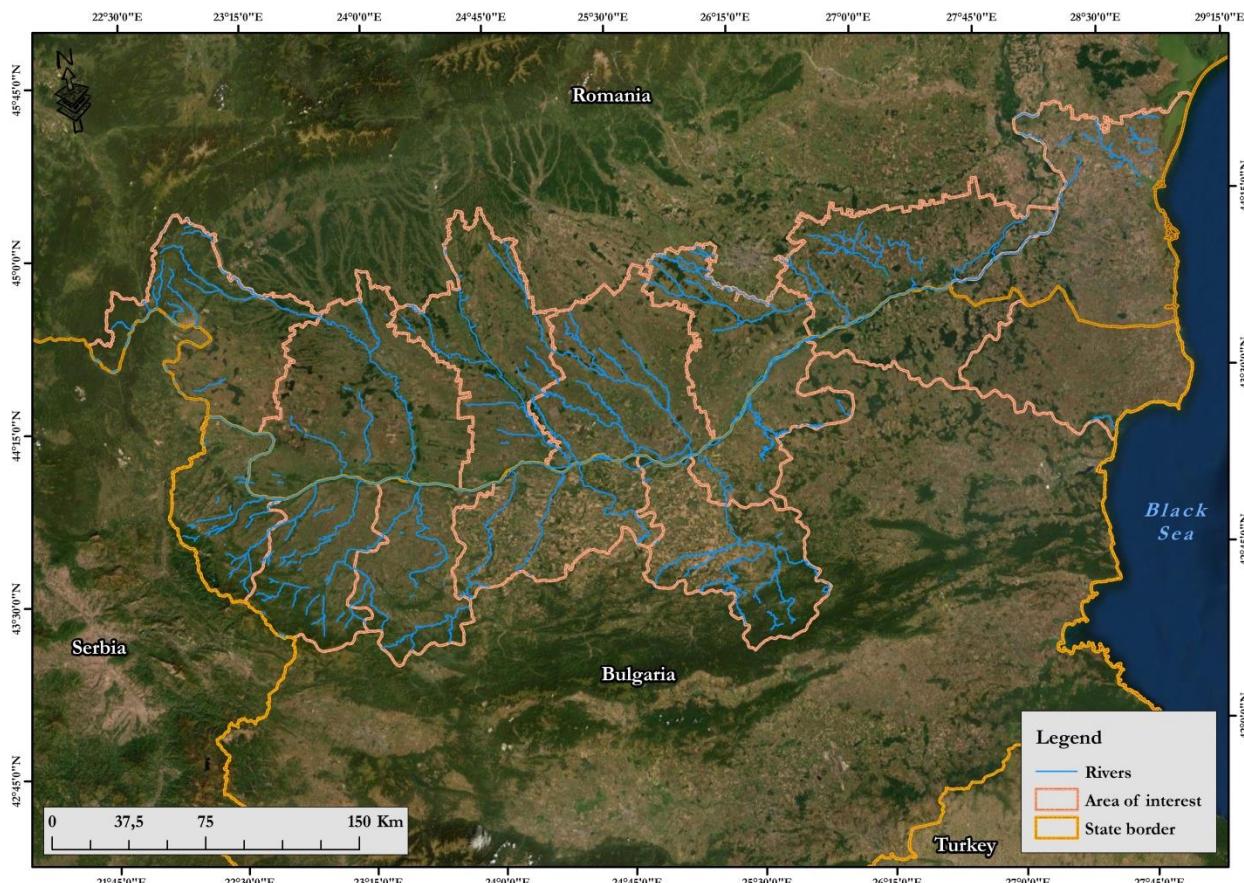
Според резултатите от мониторинга, извършен по заповед № RD-715 / 02.08.2010 г. на министъра на околната среда, 34 подземни водни тела в Дунавския регион и шест тела в Черноморския регион са в „добро“ количествено състояние, докато 7 подземни водни обекти в Дунавския регион са в "лошо" количествено състояние⁸.

Подземните водни тела в „лошо“ химическо състояние са предимно с характер без налягане и плитко ниво на водата, захранвани от валежи и временни повърхностни водни потоци. Те не са или лошо защитени от проникване на замърсители главно от дифузни източници: селскостопански дейности (земеделие и животновъдство), свързани с прилагането на торове и пестициди и изхвърляне на отпадъци (твърд и течен тор) от животновъдни ферми, населени места без канализационна система, депа, които не отговарят на европейските изисквания, неефективни действащи съоръжения за пречистване на животновъдни ферми. Най-важните сред тях са селскостопански дейности и селища без канализация, които отделят основно нитрати и амоний. Източник на замърсяване на подземните води с натрий и хлорид в крайбрежната ивица, регистриран край Крапец, е проникването на солени морски води.

⁸ <http://www.bd-dunav.org/>

Основните водни потоци от територията на Interreg VI-A RO-BG са представени на фигурата по-долу.

Фигура № 5-4 Основни водни потоци в допустимата зона

5.1.5 ВЪЗДУХ

В трансграничната зона климатът се характеризира като умерено-континентален с много горещо лято, малки количества валежи и студена зима, белязана от нередовни интервали със силни снежни бури и често затопляне. Някои особени влияния са маркирали съответно територията: средиземноморско влияние в окръзите Мехединци и Долж, морски влияния в окръг Констанца и област Добрич със силни контрасти между зимните и летните температури. В югоизточната част се усещат някои северни влияния, студен въздух, идващ от североизток на югозапад, силен вятър, донасящ много студена зima.

Що се отнася до качеството на въздуха в трансграничната допустима зона, основните наблюдавани замърсители както за българския, така и за румънския участък са: серен диоксид (SO_2), азотни оксиidi (NO_2) и азотни оксиidi (NOx), въглероден оксид (CO), озон (O_3), летливи органични съединения, бензен и прахови частици ($\text{PM}10$ и $\text{PM}2.5$).

Според „Качество на въздуха в Европа” 2018⁹, 2019¹⁰ доклад, увеличаващите се концентрации на замърсители $\text{PM}2.5$, NO_2 и O_3 могат да причинят преждевременна смърт

⁹ EEA Report, No 12/2019, Air quality in Europe-2019 report, ISSN 1977-8449

¹⁰ EEA Report, No 10/2019, Air quality in Europe-2019 report, ISSN 1977-8449

на населението поради излагането им. Анализирали същността на замърсяването в Румъния и България за трите замърсителя, през 2016 и 2018 г. повечето смъртни случаи са причинени от излагане на населението на нарастващи концентрации за PM_{2,5}, NO₂ и O₃.

Регистрираната средна годишна стойност на PM_{2,5} замърсител в Румъния е 16,8 µg / m³ през 2016 г. и 17,6 µg / m³ през 2018 г., въпреки че разрешената годишна граница не е надвишена, това увеличение е установено и в броя на регистрираните смъртни случаи, достигайки от 22400 до 25000 души.

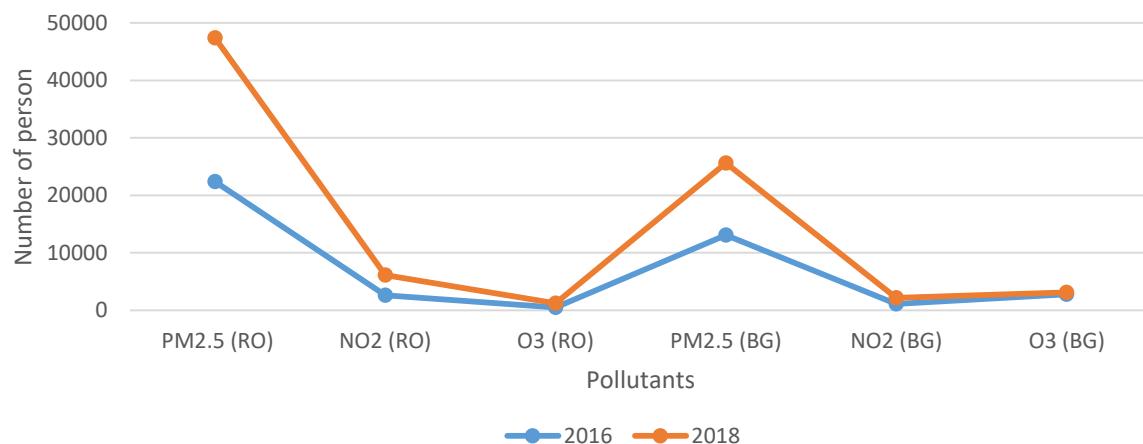
В случая с България се наблюдава спад на средната годишна стойност през 2018 г. с 2,3 µg / m³ в сравнение с 2016 г. със средна годишна стойност от 21 µg / m³, но също така броят на преждевременните смъртни случаи леко намалява от 13100 на 12 500 хора.

За замърсителя с NO₂ в Румъния е регистрирано увеличение от 17,6 µg/m³ на 19,3 µg/m³, а броят на преждевременните смъртни случаи се е увеличил от 2600 на 3500 души.

В България се наблюдава леко увеличение на концентрацията на NO₂ от 18,8 µg / m³ до 19 µg / m³, а броят на смъртните случаи остава постоянен.

Концентрацията на замърсител O₃ в Румъния се е увеличила от 2485 на 3684 µg / m³ / ден, като това увеличение се отразява в броя на преждевременните смъртни случаи, достигайки от 490 на 730.

А в България увеличението беше по-ниско, от 3347 на 3760 същата ситуация беше броят на преждевременните смъртни случаи от 280 на 320 души.

Фигура № 5-5 Преждевременна смърт поради замърсяване

В България работи система за мониторинг на качеството на въздуха въз основа на пунктовете за наблюдение. Системата за мониторинг на качеството на въздуха е свързана с регионалните лаборатории в София, Пловдив, Плевен, Стара Загора, Варна и Русе¹¹. Според Закона за чистия въздух основните показатели, характеризиращи качеството на въздуха на нивото на земята, са: супендиранi частици, прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и / или азотни оксиidi, въглероден оксид, озон, олово, бензен,

¹¹ <https://www.iqair.com/bulgaria>

полициклини ароматни въглеводороди и тежки метали (кадмий, никелов арсен и живак). Изискванията на Директива 2008/50 / ЕО относно качеството на околнния въздух и по-чистия въздух за Европа са транспортирани в националното законодателство с Наредба № 12 (2010) на Министерството на околната среда и водите на България и Министерството на здравеопазването.

За Румъния има и пунктове за наблюдение на качеството на въздуха, които са оборудвани с автоматични измервателни комплекти за ключови замърсители на въздуха. Те са част от национална мрежа за мониторинг на качеството на въздуха (RNMCA) и се разпространяват в цялата страна в съответствие с критериите, определени в директивите на ЕС в областта на качеството на въздуха¹².

За да се защити човешкото здраве, се вземат пробы от въздух, така че да се предоставят данни съгласно следното:

- определяне на местата, където се откриват най-високите концентрации на вредно вещество. За тези места е вероятно населението да бъде пряко или косвено изложено на тези вещества за значителен период от време;
- определяне на нивата на замърсяване, които са представителни за експозицията на населението;
- определяне на стойностите на депозитите, на които населението е косвено изложено през хранителната верига.

Данните за замърсителите на въздуха за българския трансгранични регион са взети от публикуваните месечни и тримесечни бюлетини на Изпълнителната агенция по околната среда и от ежедневните доклади за състоянието на околната среда на Регионалните инспекции по опазване на околната среда и водите (RIEPW), разположени в Дунав басейн - Riese Rousse, който контролира три области: Русе, Разград и Силистра; RIEPW - Велико Търново, отговорно за Велико Търново и Габрово (Габрово не е в зоната на програмата); RIEPW Плевен за Ловеч и Плевен (Ловеч не е в зоната на програмата); РИОСВ Враца отговаря само за Враца, РИОСВ - Монтана - отговаря за Монтана и Видин и Регионален инспекторат - РИОСВ - Варна, отговаря за Варна и Добрич.

В съответствие с насоките на Световната здравна организация качеството на въздуха в България се счита за умерено опасно. Най-новите данни показват, че средната годишна концентрация на PM_{2,5} за страната е 19 µg / m³, надвишавайки препоръчителния максимум от 10 µg / m³.

Принос за лошото качество на въздуха в България включват топлоелектрическите централи, преработката на храни и емисиите от превозните средства. Наличните данни показват, че градските райони като Русе и Велико Търново имат постоянно високи нива на замърсяване на въздуха¹³.

Данните за качеството на въздуха в румънския трансгранични регион са взети от годишните доклади на румънското министерство на околната среда и изменението на

¹² Filipova, Margarita & Zheleva, Ivanka & Rusev, Petar & Stefanova, Antoaneta & Tsvetanova, Irina. (2016). ANALYSIS OF THE STATE OF AMBIENT AIR IN THE BORDER REGION BULGARIA ROMANIA. 440-449. 10.21698/simi.2016.0062

¹³ International Association for Medical Assistance to Travelers, Bulgaria General Health Risks: Air pollution. <https://www.iamat.org/country/bulgaria/risk/air-pollution>

климата - Националната агенция за опазване на околната среда и Регионалната агенция по околната среда в Мехединци, Долж, Оlt, Гургево, Калараши, Телеorman и Констанца.

Подобно на ситуацията в България, допринасящи за лошото качество на въздуха включват ТЕЦ, преработка на храни и емисии от превозни средства с високи нива на замърсяване на въздуха в градските райони¹⁴.

5.1.6 ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

Един от най-големите глобални екологични натиски днес е представен от изменението на климата, процес, силно стимулиран от основните дейности и модели на потребление на обществото, корелиран с липсата или бавния темп на процеса на прилагане на стратегии и политики за смекчаване. Може да се счита за едно от най-големите и дълбоки предизвикателства, с които човечеството трябва да се справи, тъй като изменението на климата разширява своите резултати върху икономическите, социалните и екологичните компоненти на обществото.

Негативните резултати от изменението на климата могат да бъдат по-изразени в уязвимите региони, където вече са налице икономически, социални или екологични проблеми, както в случаите на регионите в близост до долния Дунав от Румъния и България, в трансграничната територия (счита се, че всички румънски окръзи и български области в трансграничната зона имат висока степен на уязвимост към изменението на климата).

И за двете страни сушите представляват важен въпрос, но Румъния отчита по-голям брой суши от България в територии от трансграничната зона. Сушите ще имат сериозни последици в селскостопанския сектор не само за настоящия период, но и за следващите десетилетия. Това явление няма да има единични ефекти, но също така ще доведе до процес на опустиняване със значително въздействие върху югозападната част на Румъния и областта Добрич в България.

Други важни аспекти на анализа на климатичните промени разкриват екстремни метеорологични явления, като торнадо (румънската страна е по-изложена, особено окръг Констанца). Освен това ерозията, заедно с бурни събития и оттичане на реки в ниско разположените крайбрежни райони, са и ще бъдат освен това основните фактори, предизвикващи риск от наводнения в крайбрежието. Крайбрежната ерозия също представлява заплаха не само за домакинствата или икономическите дейности, но и за политиката за опазване на биологичното разнообразие, популяризирана на ниво ЕС.

Емисиите на парникови газове също имат важна роля в засилването на явлението климатични промени. Има важни стъпки, които са предприети и от двете страни. През последните 30 години те отбелзват намаляване на емисиите на въглероден диоксид и България е постигнала целите си за споделяне на усилията, но Румъния все още е далеч от постигането на тези цели. Тенденцията на емисиите на CO₂ обаче е положителна и се очаква да остане същата през следващите 10 години, поради нарастване на социално-икономическото благосъстояние¹⁵.

България и Румъния участват активно в глобалните усилия за смекчаване на изменението на климата и адаптиране към вече настъпилите промени, изглежда, че на 22 април 2016 г.

¹⁴ National Air Quality Monitoring Network. <http://www.calitateaer.ro>

¹⁵ Territorial Analysis for Romania-Bulgaria Cross-border region, 2020, page 156

двете страни подписаха Парижкото споразумение за климата, което несъмнено бележи исторически пробив - след много години на преговорите и стигна до заключението, че единственият отговор са споделените действия за намаляване на емисиите на парникови газове, определящи глобална цел за ограничаване на глобалното затопляне до 2 градуса по Целзий и визия за амбициозната цел от 1,5 градуса¹⁶.

5.1.7 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ, КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Материалните активи са компонент на антропогенната среда. В рамките на програмата се приема, че най-важни ще бъдат активите, свързани с транспортната инфраструктура, културната инфраструктура, социалната инфраструктура и инфраструктурата за справяне с наводненията и свлачищата.

Допустимата зона е богата на туристически атракции, както в културно, така и в природно наследство. Тук можете да намерите разнообразен атракционен басейн. Цялата допустима зона има качествена термална вода и забележителни природни ландшафти, както и многобройни природозащитни зони. Културното наследство на района включва различни исторически паметници, църкви, оригинални етнографски и фолклорни елементи. Изградени в отличните геотермални условия, различните утвърдени спа съоръжения също са важни туристически атракции.

В Румъния Списъкът на историческите паметници, включително археологически обекти, се поддържа и актуализира от Министерството на културата и има официален и правен характер. Според последната актуализация, одобрена с Министерска заповед №. 2.828 / 2015 г. в румънската територия, която е част от програмата, са разположени 3940 исторически паметника, разпределени по окръзи, както е показано в таблицата по-долу.

Таблица №. 5-1 1 Брой исторически паметници, разположени в румънската страна

Окръг	Брой
Constanța	694
Călărași	285
Giurgiu	540
Teleorman	393
Dolj	700
Mehedinți	570
Olt	758
ОБЩА СУМА	3940

Във всяка от седемте румънски окръга, обхванати от програмата, има цели, принадлежащи на културното наследство, включително археологически обекти, които се описват подробно, когато е подходящо, след като местата на действията, предложени от програмата, ще бъдат известни¹⁷.

В рамките на окръг Мехединти най-известните исторически паметници, както и други обекти на културното наследство и туристически атракции включват:

¹⁶ https://ec.europa.eu/clima/policies/international/negotiations/paris_en

¹⁷ <http://www.monumenteromania.ro/>

- остатъците от моста на Траян (мост, построен през междувоенния период на дакийските войни, водени от император Траян срещу Децебал);
- Дробета Каструм (построен едновременно с моста на Траян);
- Руините на средновековната църква в близост до римския каструм;
- Манастир Сфанта Ана;
- цитаделата на бившия остров Ада-Калех, сега под водите на резервоара, преместена на Островул Симиан;
- Църквата Sfinții Voievozi, издигната във византийски стил и рисувана през 17 век;
- цитаделата на манастира Стрехая, построена около 1500 г.;
- Манастирът Гура Мотрулуи.

Най-известните обекти на наследството в окръг Долж включват:

- Дървената църква Toți Sfinții в Talpășești;
- Мемориална къща на Елена Фараго;
- Манастир Джитиану в Подари;
- Буковски манастир в Крайова;
- Маглавитският манастир в Маглавит.

Окръг Оlt запазва следите и остатъците от невероятна култура. Археологическите разкопки разкриха присъствието на човешки селища през цялата история, удостоверявайки приемствеността на цивилизацията в тази област. Следите принадлежат на Каменната култура, Криш културата, Вадастра и Салкуца. Следните обекти на културното наследство също са добре известни:

- Укрепеното селище Гето-Даки в Sprâncenata.
- Стените на византийската цитадела в Селей - Корабия с Тайната чешма, уникален паметник на византийската римска архитектура.
- Църквата на манастира Călușu, с оригинални стенописи, изобразяващи съпругата на Михаил Храбрец и братята Buzești.
- Манастир Брънковини.
- Средновековната кула за наблюдение в Хотарени.
- Крепостта в Кампул Маре.
- Мемориална къща на извън закона Янку Джиану, в Каракал.
- Мемориален център на Николае Титулеску в едноименното село.
- Клокциев манастир, построен върху селище, принадлежащо на Михаил Смелия.
- Троицката църква в Корабия, внушителен религиозен архитектурен паметник.
- Църквата в Стойкънещи, рисувана от Георге Татареску и др.

Най-известните обекти на наследството в окръг Калараши включват:

- Музей на Долен Дунав е открит през 1951 г. с два отдела: Археологическа служба и Отдел за изкуство, етнография и реставрация. Сградата е забележителен архитектурен паметник, специфичен за 19-ти век.
- Църквата на бившия манастир Негоещи е уникален исторически и религиозен паметник на архитектурата. Създадена през 1648 - 1649 от владетеля Матей Басараб, тя е възстановена през 1777 и възстановена през 1850.
- Църквата на бившия манастир Plătărești също е издигната по времето на Матей Басараб, но е забележителна със своята архитектура и вътрешна стенопис.

Обектите за наследство в окръг Гюргево включват:

- в община Гюргево: руините на старата средновековна цитадела, Историческия музей, Часовниковата кула, паметници, посветени на героите от войната за независимост и на френските войници, убити в Гюргево по време на Първата световна война;
- паметникът в Калугарени;
- Древна Аргедава (дакийско-гетически племенен съюз, мястото, където е възникнал Буребиста) и др.

Сред обектите на наследството в Телеorman, окръг, заслужават да бъдат споменати следните:

- Римската цитадела на Турис;
- Средновековната цитадела Турну;
- Руините на манастира в Плавичени дин Плопи Слъвитещи;
- Руините на съда Bălăceanu в Tătărăștii de Sus;
- Мемориалната къща на Захария Станку;
- Кралска катедрала Сф. Александру в Александрия.
- Окръг Констанца съдържа много обекти на наследството, като:
- Римският олтар в Адамклиси;
- Амфитеатърът;
- Пещерният жилищен комплекс в Мурфатлар;
- Галерия-акведукти.

Окръжното културно наследство включва и много места за поклонение от различни религии.

Една от най-известните области е представена от археологическия обект Хистрия. Гръцка колония на брега на Добруджа на Черно море (днес на брега на езерото Синое), Histria е основана в средата на VII в. Пр. Н. Е. От колонисти от Милет (според данните, предадени от Евсевий, може да бъде датата на основаване годините 657/656 пр. н. е. и според традицията, спомената от пс. Скимнос, 630 г. пр. н. е. може да представлява датата на основаване на селището) и е съществувала 14 века, до 7 век сл. Хр. Това е най-старата гръцка колония на западния бряг на Черно море и една от първите, основана в басейна на това море. Това е и най-старият град, засвидетелстван на територията на днешна Румъния.

Според Регистъра на националните културни ценности (NCV) към Националния институт за недвижимо културно наследство на България, общият брой на всички видове NCV е над 40 000, сред които 13 500 са археологически.

Археологическите NCV са относително равномерно разпределени в цялата страна и са до голяма степен извън населените места.

Таблица №.5-2 Брой национални културни ценности, намиращи се от българска страна

Област	Брой
Добрич	834
Видин	138
Монтана	128

Враца	91
Плевен	469
Велико Търново	928
Русе	552
Силистра	436
ОБЩА СУМА	3576

Един от най-известните културни обекти в региона са скалените църкви в Иваново, включени в списъка на ЮНЕСКО за световно наследство. Това са група монолитни църкви, параклиси и манастири, изсечени от твърда скала и напълно различни от другите манастирски комплекси в България, разположени в близост до село Иваново, на 20 км южно от Русе, на високите скалисти брегове на Русенски Лом, 32 м над реката. Комплексът е известен със своите красави и добре запазени средновековни стенописи¹⁸.

На територията на област Видин има 56 паметника на културата (археологически обекти от древността и средната възраст, църкви и мускус от XV-XIX век, както и сгради от 1880-1925 г.). Сред най-известните културни забележителности в региона е античната крепост Баба Вида, която е построена върху руините на по-стара антична крепост - Бонония. Първоначално средновековната крепост е била с доста малки размери, с параметри на кула за наблюдение. Преустройството му в по-голям средновековен замък се е случило по времето на първите владетели на Видинското княжество и по-голямото му разширяване - по време на цар Иван-Срацимир, с който е свързано изграждането на главната кула на крепостта. След десетилетия изследвания и реставрация, днес крепостта „Баба Вида“ е оригинален музей на открito с вътрешни експозиции, разкриващи битовите обичаи на средновековните български крепости и важни периоди от историята на средновековна България. Други културно-исторически забележителности в района на Видин включват Исторически музей Колука, Мускусът и библиотеката на Пазвантоглу, Синагогата, катедралата Свети Димитър и други.

Трябва да споменем съществуването на културни маршрути, разположени в региона на Средния и Долен Дунав, маршрута на Римските императори (RER) и Дунавския винен път, които са част от европейската мрежа от културни маршрути. Основната цел на маршрутите, обхващащи 20 места по маршрута на Римските императори и 12 винарски района по бреговете на Дунав, е популяризирането и развитието на културен трансгранични туризъм в дунавските региони на България, Хърватия, Румъния и Сърбия, които допринасят до голяма степен за европейското наследство и културна идентичност.¹⁹

5.1.8 ПЕЙЗАЖ И ПОКРИТИЕ НА ЗЕМЯТА

Трансграничният регион се характеризира с изключително биологично разнообразие и с ценни природни ландшафти, които са трудно достъпни и застрашени от изменението на климата.

¹⁸ UNESCO, World Heritage Centre. <https://whc.unesco.org/en/list/45/>

¹⁹ "Cultural Route of the Council of Europe" certified in 2015 <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/the-roman-emperors-and-danube-wine-route>

В рамките на Европейската конвенция за ландшафта, проучването „Повишаване стойността на ландшафтите на трансграничната зона Румъния-България“ има за цел да предостави първи елементи за насърчаване на публичните власти да приемат политики и мерки на местно, регионално и трансгранично ниво за защита, управление и планиране на ландшафтите, така че да се поддържа и подобрява качеството на ландшафта и да накара обществеността, институциите и местните и регионалните власти да разпознаят стойността и значението на ландшафта и да вземат участие в свързани публични решения. Интегрирането на измерението на ландшафта при изготвянето на политики за пространствено управление, както общи, така и секторни, ще доведе до по-добра защита и управление на природното наследство в трансграничната зона. В рамките на това проучване са изпълнени следните задачи:

- Анализ на настоящата законодателна ситуация по отношение на опазването и управлението на ландшафтите в Румъния и България;
- Методология за инвентаризация, оценка и класификация на ландшафтите в трансграничната зона;
- Ландшафтен атлас на трансграничната зона;
- Техническа документация за изпълнение на панорамни гледни точки;
- Доклад с препоръка за политики, мерки и проекти за опазване и популяризиране на ландшафтите.

От румънска страна има разнообразни пейзажи: планини с проломи и каньони, хълмове и плата, равнини и речни равнини, реки и 95 езера. Най-известните са представени по-долу за административните единици в обхвата на програмата.

По отношение на ландшафта, окръг Мехединци се характеризира с големия пейзаж на река Дунав и нейния каньон, разнообразието на планинския пейзаж, наличието на забележителни елементи от флората и фауната, много от които са включени в научните резервати.

Включва списък с ландшафтните атракции в района:

- района на Железни врати I, с каньона на Дунав, Клисура с Големия и Малкия Казан, резервоари, хидроенергията и навигационната система, множеството виадукти, построени над диви долини, град Оршова, разпространен в амфитеатър на брега на Залив Черна.
- Ostrovul řimian - остров надолу по течението на Дробета Турну Северин, в който се намира преместената цитадела на потъналия остров Ада-Калех.
- Северната част на окръга, характеризираща се с красиви пейзажи, включва град Бая де Арама, и на около 4 км северозападно от Бая де Арама, карстовият комплекс Понаре, с няколко природни паметника (естественият мост в Понаре, карст езера Zatonul Mare и Zatonul Mic, пещерата Ponoare и платото Clints над пещерата). Пещерата Тополница също е в този район, с проучена дължина 10.330 м, втората по големина в страната.

Окръг Долж се характеризира с разнообразие от пейзажи като хълмове (Dealul Amaradiei), равнини (Câmpia Romana, Lunca Dunării), реки (Жиу, Дунав); езера (Bistret, Fantana Banului, Maglavit, Golenti, Ciuperceni), които са всички туристически атракции, заедно с природния резерват със забележителна ландшафтна стойност.

Природните забележителности на окръг Олт включват Дунавската долина с нейните острови и плажове, предлагащи ценни пейзажи с развлекателна стойност, Долината Олт, приликаща на гирлянд от езера след въвеждането на сега действащите хидроенергийни разработки, привличащи от красотата изображенията, създадени от обширните водни повърхности, гори, с разнообразие от дървесни видове, които създават забележителни пейзажи през вегетационните етапи.

За окръг Калараши се казва, че Дунав създава приказни пейзажи:

- Природни резервати Ostrovul Ciocănești;
- Ostrovul Haralambie и Ostrovul șoimul са само някои от областите, които заслужават пълно внимание. Sarulesti, общност на левия бряг на река Mostiștea;
- Езерото Valea Roșii, в община Mitreni, е забележително като естествено солено езеро.

Окръг Гюргево е известен с пейзажите в и около комуна Комана. Горският резерват Комана е природен паметник, рай на флората и фауната, специфичен за Дунавската равнина.

Окръг Телеorman се характеризира с разнообразие от пейзажи:

- равнини (Câmpia Găvanu-Burdea, Burnaz, Boian, Lunca Dunării);
- реки (Олт, Калматуи, Ведея, Дунав);
- Езера (Bercelu, Sărăt, Balta Rosie, Balta lui Bran, Călina, Balta Luciei, Vârtoape, Suhaia).

Окръг Констанца е известен със своите изключителни природни пейзажи в 26 природни резервата, включително:

- Cheile Dobrogei;
- Природен резерват Масивул Чея;
- Варовитите стени в Петрошани;
- Природен резерват Обанул Маре и пещерата Мовиле;
- Фосилно езеро Алиман
- Природен резерват Acvatoriu litoral marin Vama Veche-2 Mai;
- Канали Харшова и др.

България се отличава със забележително разнообразие с ландшафта, вариращ от планинските до низините, включително типично континенталната Дунавска равнина (древна Мизия) на север. Засегнатата област попада в мизийската хълмиста равнинна равнина и част от балканската система. Характерни за ландшафтите на региона принадлежат към класовете низински ландшафти, междупланински равнинно-равнинни ландшафти, долинни ландшафти и планински ландшафти.

Северната граница на региона съвпада с българската северна граница. Доминиращи групи ландшафти в граничната зона са черноземни степни равнини от лъсови скали с високо земеделско използване, ландшафти черноземни степни равнини върху карбонатни скали с умерено земеделско използване и пейзажи от плосък открит карст в карбонатни седиментни скали от карстови повърхности, които - до на юг - преминават в откритите карстови пейзажи по склоновете на долините на каньона, пресичащи равнини от седиментни карбонатни скали.

Източната граница на анализираната зона съвпада с част от източната граница на България. По крайбрежието от север на юг се повтарят предимно ландшафтни групи крайбрежни ивици, ландшафти на скалисти скали, ландшафти на плосък отворен карст в карбонатни седиментни скали от карстови повърхности, ландшафти на лагунни езера (влажни зони), пейзажи от гъсти гори на нискоталусните отлагания и ландшафти на гъсти гори върху ниските несъвместими холоценови морски седименти.

Съществуват също групи ландшафти на ливадно-степни валащи се долини във вътрешните планински несвързани кватернерни отлагания с високо ниво на селскостопанска употреба, ландшафти на горско-ливадно-степни валцуващи легла на долини във вътрешните планински тигани на креда на седименти с умерено ниво на селскостопанска употреба, ландшафти на равнинни гъсти гори върху алувиални отлагания, ландшафти на низинни ксенофитни храстови гори на мезозойски и палеогенови глинесто-песъчливи седименти с относително ниско ниво на земеделска употреба и пейзажи на среднопланински широколистни гори върху некарбонатни седиментни скали²⁰.

Сред чувствителните ландшафти се считат за уникални пейзажи с природни забележителности, които са защитени от закона.

5.1.9 ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Енергийните източници са доста редки от българската страна на границата, но румънската страна има известни запаси от сиров нефт и природен газ и трансграничната зона е богата на минерали, като гранични въглища, варовик, мрамор, каолин, камък, сидерит и др. Регионът е много важно място за производство на енергия, както българските, така и румънските атомни електроцентрали са разположени по поречието на Дунав, а основните обекти за производство на възобновяема енергийни източници са близо до трансграничната зона RO-BG. Например главната водноелектрическа централа (Железни врати I и II) по поречието на Дунав се намира на сръбско-румънската граница.

Освен това, благодарение на природните си ресурси, регионът има значителен потенциал за разширяване на използването на възобновяема енергия. Широко признати са природните условия за производство на вятърна енергия, което прави крайбрежната зона вече част от Европейската широкомащабна зона за вятърна енергия. Регионът е добре позициониран и за производство на фотоволтаична енергия, а геотермалната енергия е още една опция за североизточната част на българската част от района.

5.1.10 УСТОЙЧИВ ТРАНСПОРТ

Общата дължина на пътищата в трансграничната зона е около 16 600 km, включително областни и комунални пътища. Общата плътност на обществените пътища е 22,95 km / 100 km², което е много ниско в сравнение със средната стойност за ЕС от 110 km / 100 km². Плътността на пътищата по Дунав е до голяма степен под средната за страната. Обществената пътна мрежа е по-концентрирана в Румъния в сравнение с България.

Според „Терitoriален анализ за трансгранични регион Румъния-България, 2020 г.“ в трансграничната зона най-развитата пътна мрежа все още е от румънска страна. Олт, окръг Долж и Констанца имат най-дългата мрежа от национални и окръжни пътища. В България

²⁰ Landscapes identification and character assessment In the ROMANIA - BULGARIA CROSS BORDER AREA, <http://www.danube-ecotourism.com/>

най-дългата мрежа от пътища от категория I, II и III принадлежи на област Велико Търново, като стойността надхвърля само най-ниско класирания окръг от Румъния.

По-голямата част от пътната мрежа има трайна пътна настилка, но тя е износена и наличното защитно оборудване не отговаря на съвременните изисквания. В определени участъци лошото състояние на пътищата създава сериозни затруднения за зимното поддържане на пътната мрежа, което често води до изолация на населените места.

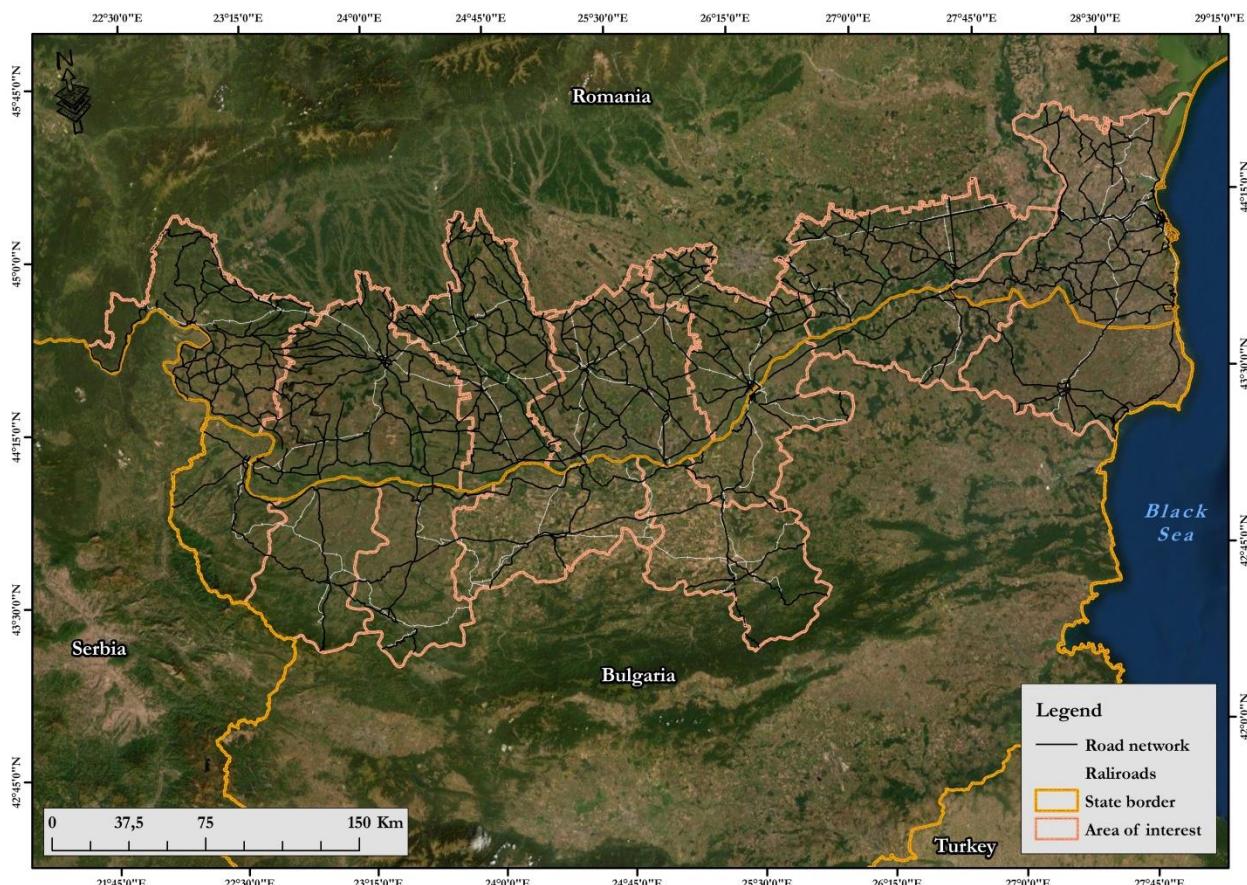
Трансграничният регион съдържа само една магистрала между Букурещ и Констанца (220 км). Други магистрали, съгласно Общия генерален план за транспорт на Румъния, са в изпълнение по графика 2020-2035 г. но няма магистрали, преминаващи границата между Румъния и България. Всички трансгранични връзки се обслужват от национални или поне окръжни пътища. Само две пресичания между окръг Констанца и областите Силистра и Добрич се обслужват от общински / местни пътища.

Транспортната система на трансграничния регион Румъния - България, която включва четири вида транспорт - автомобилен, воден, железопътен и въздушен, страда от сериозни предизвикателства. Първо, почти няма свързаност на трансгранично ниво и връзката му с коридорите TEN-T е много ниска. Няма оптимизирана система за връзки между различните видове транспорт. По този начин достъпът на региона до бизнеса и хората е сериозно ограничен. Второ, пътната инфраструктура се използва широко за транзит и вътрешен транспорт, създавайки тесни места и намалявайки ефективността на превоза на товари и пътници в допустимата област на програмата. Разходите за бизнеса, както и времето за транспорт са по-високи. Това допълнително поставя проблеми с безопасността на движението. Всъщност броят на пътнотранспортните произшествия, включително и със загиналите, е много голям. Неизползваният зелен транспорт води до по-високи емисии на въглерод в целевата зона.²¹

Една точка на инфраструктурен дефицит в трансграничната зона беше представена от липсата на надеждна, последователна навигация по река Дунав. В момента, съгласно Общия генерален план за транспорт на Румъния, се разработва проект за подобрения, по-специално споделената румънско-българска част на Дунава.

Пътищата и железопътната инфраструктура на територията на Interreg VI-A RO-BG са представени на фигураната по-долу.

²¹ Association of Danube River Municipalities “Danube” (ADRM) Bulgaria and The Ecological Initiative and Sustainable Development Group, The “Investigation of opportunities for reducing the TEN-T network use within the cross-border region RomaniaBulgaria through optimization of the freight and passenger transport and the development of a joint mechanism for support of the intermodal connections” project preparation, 2016

Фигура № 5-6 Пътища и железопътна инфраструктура в допустимата зона

Една от възможностите за екологичен транспорт, предлагана в програмната зона, е представена от водни пътища.

Според териториалния анализ Дунав отдавна е един от най-важните вътрешни водни пътища в Европа. Река Дунав свързва Черно море с различни пристанища в Югоизточна и Централна Европа, както и има допълнителни връзки със Западна Европа.

Водният транспорт по Дунав е затруднен от определени фактори като дълбочината на реката и капацитета на пристанищата. Поради ефектите от изменението на климата, като високи температури и валежи, условията на фарватера бяха неблагоприятни през 2018 г. в сравнение с последните две години.

В периода 2012-2018 г. критичните точки относно условията на фарватера са в района около Милка / Белене / Кундур (BG) и Коцирлени (RO)²².

5.1.11 КРЪГОВА ИКОНОМИКА

Един от най-сериозните проблеми в областта на опазването на околната среда е образуването на отпадъци в големи количества и тяхното неадекватно управление. По отношение на битовите отпадъци събирането и изхвърлянето на битови отпадъци е отговорност на общината, пряко, чрез специализираните отдели в Местните съвети, или

²² FairwayDabube (May 2019), Fairway Rehabilitation and Maintenance Master Plan for the Danube and its navigable tributaries.

косвено - чрез предоставяне на това задължение на специални санитарни служби, на договорна основа. Санитарните услуги съществуват и работят главно в градските райони.

Според „Доклада за ранно предупреждение“ на Комисията (2018), Румъния се счита за изложена на риск от неспазване на целта за рециклиране на битови отпадъци за 2020 г. от 50% (стандарти за съответствие от Договора за присъединяване на Румъния). Кръговата икономика остава слабо развита, въпреки че има потенциал в тази област и Новият план за действие по отношение на кръговата икономика на Европейската комисия ще има по-конкретни цели и мерки относно намаляването на количествата генериирани отпадъци и техните видове

През 2017 г. образуването на битови отпадъци на глава от населението в Румъния е 272 кг, което е с 18 кг повече от 2013 г., но все още е значително под средното за ЕС от около 487 кг.²³

Според следващата таблица най-големите производители на отпадъци през 2017 г. са регистрирани в окръзи Констанца, Долж и област Русе; те не компенсират чрез рециклиране, като процентът на рециклиране е под 3% (целта е най-малко 50%). Най-висок процент на рециклиране е регистриран в окръг Оlt с 13,79%, което все още е ниско, като се има предвид европейската цел от 50%. Друг идентифициран проблем е фактът, че много окръзи / области не съобщават никакви факти за рециклиране, които могат да станат още по-опасни по отношение на спазването на ЕС.

Таблица №. 5-3 Общо отпадъци (тонове) и степен на рециклиране 2017 г.

ОБЛАСТ	ОБЩО ОТПАДЪЦИ 2017 (МИЛИОНИ ТОНА)	СТЕПЕН НА РЕЦИКЛИРАНЕ	ДЪРЖАВА	ОБЩО ОТПАДЪЦИ 2017 (МИЛИОНИ ТОНА)	СТЕПЕН НА РЕЦИКЛИРАНЕ
Видин	24.147	0	Teleorman	72.895	5.83
Монтана	35.265	2.84	Olt	54.032	13.79
Враца	48.364	8.27	Călărași	42.122	0
Плевен	84.632	3.54%	Giurgiu	43.146	0
Добрич	68.499	2.92%	Constanța	347.717	2.69
Велико Търново	91.073	7.69%	Dolj	140.021	0.13
Русе	110.989	2.70%	Mehedinți	49.846	9.04
Силистра	44.741	0			

Източник:Territorial Analysis for Romania-Bulgaria Cross-border region, 2020

Поле, в което двете страни се представят по-добре, е областта на рециклирането на пластмаса, където през 2017 г. България рециклира 65% от своите 120 miliona тона генерирана пластмаса, а Румъния рециклира 47% от 349 miliona тона.

Много е важно да разгледаме и бъдещите изисквания, идващи от Европейската комисия, особено ключовите елементи на ревизираното предложение за отпадъци, които включват:

- Обща цел на ЕС за рециклиране на 65% от битовите отпадъци до 2030 г.;
- Обща цел на ЕС за рециклиране на 75% от отпадъците от опаковки до 2030 г.;

²³ European Commission (2019). The EU Environmental Implementation Review 2019, Country Report - Romania. Brussels

- Обвързваща цел за депо за намаляване на депото до максимум 10% от битовите отпадъци до 2030 г.;
- Забрана за депониране на разделно събрани отпадъци;
- Насърчаване на икономически инструменти за обезсърчаване на депонирането;
- Опростени и подобрени дефиниции и хармонизирани методи за изчисляване на нивата на рециклиране в целия ЕС;
- Конкретни мерки за насърчаване на повторното използване и стимулиране на индустриалната симбиоза - превръщане на страничния продукт на една индустрия в суровина на друга индустрия;
- Икономически стимули за производителите да пускат по-екологични продукти на пазара и да подкрепят схеми за оползотворяване и рециклиране (например за опаковки, батерии, електрическо и електронно оборудване, превозни средства).

Всички тези изисквания ще окажат още по-голям натиск върху проблемите с отпадъците, съществуващи в двете страни, и в тази връзка трябва да се вземат мерки.

Европейската комисия в „Доклад за ранно предупреждение“ изброя България сред държавите-членки, изложени на риск от пропускане на целта за рециклиране на битови отпадъци за 2020 г., и препоръча специфични за страната действия за преодоляване на разликата. Значение, така че ще е необходимо да се спазват целите за рециклиране за периода след 2020 г.

И в двете страни всички общини са задължени да събират поне четири потока за рециклиране плюс биоразградими отпадъци (пунктовете за събиране на отпадъци са предимно за опаковъчни материали, като стъкло, метал и пластмаса, хартия и остатъчни отпадъци).

Според Преглед на изпълнението на околната среда за 2019 г.²⁴, България все още има един от най-високите депа за депа за битови отпадъци в ЕС (62% през 2017 г. при средно за ЕС около 24%). България съобщи, че всички депа, които не отговарят на стандартите на ЕС, са спрели да приемат отпадъци, но трябва да се подобри досието им за изпълнение: приоритетно те трябва да бъдат окончателно затворени и рехабилитирани и незаконни сметища да бъдат премахнати. Въпреки значителния напредък в затварянето на несъответстващи обекти, тяхната рехабилитация остава предизвикателство. През 2013 г. България въведе закон, който изисква таксите за събиране на отпадъци да се изчисляват въз основа на генерираните отпадъци (принципът „плати като метнеш“), вместо да се основава на стойността на недвижимия имот. Той трябваше да влезе в сила на 1 януари 2015 г., но това се отлагаше няколко пъти, като последната целева дата е 1 януари 2018 г. През октомври 2017 г. изменение на Закона за местните данъци и такси изясни методите за изчисляване на разходите и такси за събиране на отпадъци, но допълнително отложи прилагането на принципа замърсителят плаща до началото на 2022 г..²⁵

²⁴ European Comission (2019). The EU Environmental Implementation Review, Country Report - BULGARIA, Brussels

²⁵ <https://www.dnevnik.bg/>

5.1.12 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Между 2000 и 2005 г. по река Дунав настъпиха катастрофални наводнения²⁶. Според историческите данни има 1% вероятност за поява на средни наводнения, които могат да се появят средно веднъж на всеки 100 години, в райони, включени в програмата и особено по поречието на Дунав както в Румъния, така и в България. Те засягат предимно населението.

5.1.13 ПОВИШВАНЕ НА ОСВЕЖДЕНОСТ ОТНОСНО ОКОЛНАТА СРЕДА

В резултат на пандемията, причинена от COVID-19, въздействието на човешките дейности върху околната среда беше намалено и в същото време населението стана много по-благодарно за значението на зелените площи²⁷. Това явление може да окаже положително въздействие върху опазването на околната среда, като фактор за повишаване на обществената информираност за значението на чистата, здравословна и екологично балансирана среда. Основните области, които изискват внимателно внимание, са: управление на отпадъците, опазване на биологичното разнообразие и природни ресурси, устойчив транспорт, подобряване на градската среда и енергийна ефективност, регенериране и обеззаразяване на изоставените индустриални земи и качеството на въздуха.

5.2 ИДЕНТИФИЦИРАНИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Ключовите проблеми и фокусните точки произтичат от текущото състояние на околната среда на допустимата програма.

Биоразнообразие, флора и фауна

По протежение на зоната за изпълнение на Програмата Interreg VI-A Румъния-България има много природни защитени територии, като: 7 природни парка (3 в Румъния и 4 в България), един национален парк в Румъния, 3 национални биосферни резервата (един в Румъния - Дунав Делта и 2 в България), 21 Рамсарски обекта (15 в Румъния и 6 в България), много Натура 2000 обекти (126 в Румъния и 127 в България) и много природни / научни резервати.

Според Териториалния анализ за трансграничния регион Румъния-България, 2020г²⁸, има много въпроси относно правилното управление на всички тези природни защитени зони в зоната за изпълнение, но основните конфликти все още се появяват на ниво местни общности:

- когато властите се опитват да разширят защитените зони, когато се изпълняват планове за управление или мерки за рехабилитация, когато има въпроси, свързани с повторното въвеждане на някои видове и др. Един от най-важните въпроси е, че повечето от обектите от Натура 2000 от зоната за изпълнение на Програмата нямат одобрен план за управление, имат проблеми по отношение на попечителството върху зоната, а също така големи площи от тези зони от Натура 2000 имат частна

²⁶ European Environment Agency - Floods

²⁷ Sandra Rousseau, Nick Deschach, 2020, Public awareness of nature and the environment during the COVID-19 crisis

²⁸ Territorial Analysis for Romania-Bulgaria Cross-border region, 2020, page 120

собственост, което води до по-силни конфликти и спорове по отношение на прилагането на защитните мерки ;

- когато обектите от Натура 2000, които се намират в близост до градовете, в случай че се появят някои негативни въздействия като: неконтролирано съхранение на отпадъци, унищожаване на маркировката, неконтролирани пожари, незаконно къмпинг, създаване на нови пътища за достъп, увеличени ерозия, обезпокояване на дивата природа и др.;
- когато обектите от Натура 2000 са обявени, започвайки от 2007 г., без консултации с населението или местните заинтересовани страни, по този начин се появяват много напрежения между местните общности и обектите от Натура 2000 относно: използването на гори, вода, енергия и невъзобновяеми ресурси.

Важни точки на стрес:

- промени в земеползването (обезлесяване, урбанизация и др.), въздействие върху селското стопанство;
- прекомерна експлоатация на природните ресурси;
- неконтролирано съхранение на отпадъци, неконтролирани пожари и др.;
- незаконна експлоатация, туризъм, строежи и бракониерство;
- липса на ясни институционални разпоредби, свързани с правата на собственост;
- липса на съвместна защита на природните ценности.

Въздух и климатични промени

Замърсяването на въздуха в зоната на изпълнение на програмата Interreg VI-A Румъния-България представлява проблем, който трябва да бъде внимателно разгледан, тъй като настоящият анализ ²⁹ разкрива предизвикателството на липсващите данни, което може да показва липса на мониторинг или прозрачност по отношение на качеството на въздуха, като добра отправна точка е наблюдението и осигуряването на наличност на данни.

През последните години бяха идентифицирани няколко аспекта, свързани с изменението на климата в областта на изпълнение, като например ³⁰: повишаване на средната годишна температура (с повече от 3,6° на двета бряга на Дунав), засушавания (със сериозни последици в селскостопанския сектор, който представлява най-важният икономически сектор в района; често води до процес на опустиняване), торнадо събития (особено в окръг Констанца), крайбрежна ерозия, емисии на парникови газове и др.

Важни точки на стрес:

- недостатъчна инфраструктура и управление, свързани с качеството на въздуха;
- Промени в климатичните параметри, нарастващи екстремни метеорологични явления, причиняващи нарастваща вероятност от природни опасности (суши, наводнения, свлачища, торнадо събития, крайбрежна ерозия и др.);
- Липса на съвместна инфраструктура за управление на бедствия.

Използване на почвата и земята

²⁹ Territorial Analysis for Romania-Bulgaria Cross-border region, 2020, page 122

³⁰ Territorial analysis for the Romania-Bulgaria cross-border region, Interreg Romania-Bulgaria Programme 2021-2027

Според Европейския център за данни за почвите³¹, рисъкът от свлачище е по-нисък на румънската граница в сравнение с българската, където има хълмисти и платови области, съответстващи на по-голяма надморска височина. Трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG представлява сравнима степен на податливост на свлачища, както прави южната част на Европа.

Язовирните отпадъци и депата също могат да бъдат засегнати от свлачищата в района, което води до смърт и замърсяване на почви, повърхностни води и подземни води, така че е важен въпрос, който трябва да бъде анализиран през следващия програмен период.

Важни точки на стрес:

- озамърсяване на почвата;
- деградация на почвата;
- намаляване на производителността на земеделските земи поради по-честите и по-дълги периоди на засушаване.

Води (повърхностни и подземни води)

Според данни на Евростат, в трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG оборудването и инфраструктурните системи по отношение на водоснабдяването и отпадъчните води са недостатъчни в сравнение с други региони на Европа. В зоната на изпълнение отпадъчните води от домакинствата и промишлеността представляват силен натиск върху водната среда поради натоварванията с органични вещества и хранителни вещества, както и опасни вещества.³²

Важни точки на стрес:

- липса на адекватна инфраструктура за събиране и пречистване на отпадъчни води;
- замърсяване на повърхностни и подземни води (органични, хранителни, опасни вещества);
- Хидроморфологични изменения (прекъсване на непрекъснатостта на реките и местообитанията, прекъсване на връзките със съседни заливни зони / влажни зони, хидрологична промяна).

Ландшафт и земно покритие

Специфичността на зоната за изпълнение се дава от наличието на речна мрежа с висока плътност и нейния заливен пейзаж. Що се отнася до земната покривка, селското стопанство остава традиционен сектор както в Румъния, така и в България, с голямо въздействие върху икономическите сектори на двете страни.

Важни точки на стрес:

- промени в земеползването (незаконна сеч в двете страни);
- прекомерна експлоатация на природните ресурси от промишлеността и селското стопанство;

³¹ European Soil Data Centre, Joint Researcher Center. <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/>

³² Territorial Analysis for Romania-Bulgaria Cross-border region, 2020, page 254

- липса на трансфер на информация и образование за екосистемите и ценностите / липса на прилагане на съвместни мерки, свързани с опазването и промоцията на ландшафта.

Материални активи, културно наследство

Важно е да се поддържа общо културно наследство, традиции и история, тъй като е добре известно, че икономическите, технологичните, социалните и политическите промени в Дунавския регион доведоха до намаляване на това, което се отнася до традиционните знания, обичаи и ценности, запазени заедно вековете.

Важни точки на стрес:

- деградация на традиционните ценности;
- недостатъчна инфраструктура и управление, свързани с общо културно наследство, традиции, история;
- липса на трансфер на знания към жителите, туристите - за насърчаване чрез устойчив туризъм.

Население и човешко здраве

Има няколко аспекта на загриженост в рамките на ТГС, що се отнася до населението и човешкото здраве:

- Румъния и България регистрират най-голям брой граждани в рисък от бедност и социално изключване в ЕС;
- Популацията на училищата и броят на учениците намаляват през 2012-2018 г., в трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG;
- Шо се отнася до предоставянето на здравни услуги, в румънската трансгранична зона болниците са по-широко разпръснати по цялата територия и са по-достъпни за повече райони, но инфраструктурата и персоналът са по-пренаселени, докато в България, въпреки че болниците са разпределени в по-малко градски центрове, има повече болнични легла на 1000 жители и лекарите имат по-малко назначени пациенти.

Важни точки на стрес:

- недостатъчна комунална и ИКТ инфраструктура;
- липса на адекватна здравна и социална инфраструктура;
- рисък от бедност;
- липса на ефективни образователни програми по отношение на здравословния начин на живот.

Кръгова икономика

Един от най-чувствителните въпроси в трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG е представен от управлението на отпадъците, въпреки официалния напредък, регистриран и в двете страни в резултат на приемането на националните планове за управление на отпадъците:

- съгласно „Доклад за ранно предупреждение“ на Комисията (2018)³³, Счита се, че Румъния е изложена на рисък от неспазване на целта за рециклиране на битови отпадъци за 2020 г. от 50% (стандарти за съответствие от Договора за присъединяване на Румъния);
- по отношение на областите в България, според Националния статистически институт, най-високата степен на рециклиране през 2017 г. е регистрирана в област Враца от 8,27%, докато във Видин и Силистра не е регистрирано рециклиране.

Трансграничната зона Interreg VI-A RO-BG предлага голям потенциал за възобновяеми енергийни източници, поради своите микроклиматични и екологични характеристики, особено по отношение на слънчевата енергия и биомасата, предвид земеделското развитие на района, а също така хидроенергията изглежда има голям потенциал.³⁴

Важни точки на стрес:

- о ниско ниво на рециклиране на отпадъци;
- о ниска ефективност на програмите за селективно събиране на отпадъци;
- о претоварени контролирани депа;
- о недостатъчни познания на хората относно устойчивостта и управлението на отпадъците.
- о недостатъчно съотношение на възобновяемите енергийни източници;

Устойчив транспорт

По отношение на трафика и транспорта, трансграничният регион все още не е добре свързан с основните транспортни мрежи на Европейския съюз. Дори ако транспортът на стоки и пътници се е увеличил по река Дунав и тенденцията продължава да расте, все още продължават много тесни места, намаляващи транспортните характеристики на този коридор, повечето от които са на румънско-българската граница.

Важни точки на стрес:

- ниска достъпност и наличност на региона поради инфраструктурен дефицит.

³³ Commission Staff Working document - *The early warning report for Romania* - accompanying the document „Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - on the implementation of EU waste legislation, including the early warning report for Member states at risk of missing the 2020 preparation for re-use/recycling target on municipal waste”, SWD(2018) 423 final

³⁴ Territorial analysis for the Romania-Bulgaria cross-border region, Interreg Romania-Bulgaria Programme 2021-2027, page 145

6 ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ВЕРОЯТНОТО ЗНАЧЕНИЕ НА ЕФЕКТИТЕ НА ПРОГРАМАТА

Ефектите от Програмата Interreg VI-A Румъния-България са оценени от специфичността на програмата и видовете планирани действия като вероятни да бъдат значителни, имащи кумулативен характер, съгласно Критериите за определяне на вероятната значимост на ефектите в член 3, параграф 5 от Европейската директива 2001/42 / ЕО за оценка на въздействието на определени планове и програми върху околната среда:

Характеристиките на програма Interreg VI-A RO-BG 2021-2027, като се вземат предвид по - специално:

✓ степента, в която Програмата задава рамка за проекти и други дейности, било по отношение на местоположението, естеството, размера и условията на работа или чрез разпределение на ресурси	Висока степен - създава рамката за проекти с потенциално значително въздействие.
✓ степента, до която Програмата влияе върху други планове и програми, включително тези в йерархия	Умерена степен - може да повлияе на други планове и програми на национално, регионално и местно ниво.
✓ значението на програмата за интегриране на екологичните съображения, по-специално с оглед насърчаване на устойчивото развитие	Програмата има ниско значение за интегрирането на екологичните съображения.
✓ екологични проблеми, свързани с Програмата	Само в ниска степен.
✓ уместността на програмата за прилагане на законодателството на Общността в областта на околната среда (напр. планове и програми, свързани с управлението на отпадъците или опазването на водите)	Ниска релевантност.

Според характеристиките на ефектите и на площта, която може да бъде засегната, като се вземат предвид по - специално:

✓ вероятността, продължителността, честотата и обратимостта на ефектите	High probability, long term duration and permanent effects.
✓ кумулативния характер на ефектите	Предложените видове действия могат да се натрупват с други проекти
✓ трансграничния характер на ефектите	Ефекти могат да бъдат генериирани върху територии на Румъния и България.
✓ рисковете за човешкото здраве или околната среда (например поради злополуки)	Малък риск.
✓ величината и пространствената степен на въздействието (географска площ и размер на населението, което вероятно ще бъде засегнато)	Повечето от предложените видове действия генерират ефекти в местен мащаб.
✓ стойността и уязвимостта на областта на изпълнение, която вероятно ще бъде засегната поради:	Областите, които вероятно ще бъдат засегнати, са представени от обектите по

<ul style="list-style-type: none">специални природни характеристики или културно наследство;надвишени стандарти за качество на околната среда или гранични стойности;интензивно земеползване (като райони с интензивно отглеждане на селско или горско стопанство, производство, райони с гъсто население и т.н.).	Натура 2000 по коридора на Дунав.
✓ въздействието върху зони или ландшафти, които имат признат статут на национална, общностна или международна закрила	Загуба на местообитания, промени в местообитанията, фрагментация на местообитанията.

Основният фокус на програмата Interreg VI-A Румъния-България е върху укрепването на социално-икономическата структура на трансграничната територия Румъния-България, чрез развитие и задържане на човешки капитал, създаване на възможности за личностно и професионално развитие, осигуряване на привлекателна, безопасна и устойчива среда на живот и подпомагане на иновациите и предприемачеството.

7 МЕТОДИ НА СТРАТЕГИЧЕСКАТА ОЦЕНКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА

CEO се планира и извършва в съответствие с Директивата за СИА 2001/42 / ЕО, която определя стратегическата екологична оценка и нейното национално транспорниране в двете участващи държави.

7.1 CEO ПРОЦЕДУРА

Целта на Директивата за CEO е да осигури високо ниво на защита на околната среда и да допринесе за интегрирането на екологичните съображения при подготовката и приемането на планове и програми.

Основните стъпки, които определят методологичния подход за процеса на стратегическа екологична оценка, са както следва:

- *Прожекционен етап:* Централният орган по опазване на околната среда взема решение относно задължението за извършване на екологична оценка, както и проучванията, необходими за разработване в рамките на процедурата по CEO за програмата. След решението за проверка на компетентния орган за опазване на околната среда по отношение на задължението за извършване на екологична оценка, следващите стъпки се състоят в етапа на обхват и изготвяне на екологичен доклад. Процедурата за скрининг трябва да се извърши след консултация с органите по околната среда на всички участващи държави;
- *Обхват и консултации по доклада за обхвата:* докладът за обхват има за цел да идентифицира основните области на намеса, представляващи обобщение на съответната регуляторна рамка и методологии, планирани да бъдат използвани при стратегическата оценка на околната среда. Докладът за обхвата ще включва също: основните екологични проблеми и съответната правна рамка за всеки компонент на околната среда; концепцията за оценка и съответните екологични показатели; методите за оценка на положителните и отрицателните ефекти и алтернативите, разгледани при стратегическата екологична оценка. Определянето на обхвата и нивото на детайлност на доклада за околната среда трябва да се извърши в консултация с органите по околната среда от всички участващи страни, които трябва да потвърдят, че предложената процедура и процесът на консултации са в съответствие със съответните национални закони и разпоредби;
- *Доклад за околната среда:* докладът за околната среда ще идентифицира, опише и оцени потенциалните значими екологични ефекти от изпълнението на програмата, както и разумните и алтернативи, като се вземат предвид целите и географският район на програмата. Структурата на доклада за околната среда ще зачита съдържанието на рамката, представено в приложение I към Директивата за CEO. В съответствие със специфичните изисквания, Докладът за околната среда също ще включва:
 - нетехническо резюме съгласно разпоредбите на приложение 1, буква ѕ от Директивата за CEO;

- описание на всички мерки, предприети за наблюдение на ефектите, в съответствие с разпоредбите на член 9.1, буква в) и член 10 от гореспоменатата директива;
- информация за обществени консултации и с органите по околната среда в съответствие с членове 6 и 7 от Директивата за CEO;
- о *Създаване на мерки, взети за мониторинг*: съгласно разпоредбите на член 9.1, буква в) и член 10 от Директивата за CEO, Докладът за околната среда ще включва описание на мерките, предприети за наблюдение на въздействието на Програмата Interreg VI-A Румъния-България върху околната среда. Това ще бъде направено, като се вземат предвид получените становища от процеса на консултация;
- о *Координация със сътрудниците на Програмата относно предложените мерки за мониторинг на въздействието на изпълнението на Програмата върху околната среда*: разработването на тези мерки / индикатори за мониторинг ще се нуждае от много тясно сътрудничество с организаторите на програма Interreg VI-A RO-BG;
- о *SEA Декларация*: ще съдържа начина, по който са спазени законовите изисквания за изготвяне на Доклада за околната среда; как становищата, изразени от обществеността и консултирани органы, са взети предвид при вземането на решение за издаване на екологично одобрение; съображенията, въз основа на които е избрана алтернативата, одобрена от Програмата, в сравнение с други алтернативи; начинът, по който въздействието на Програмата върху околната среда ще бъде наблюдавано.

Процедурата по CEO се планира съгласно следните стъпки, дейности, резултати и предвидени срокове:

СТЪПКИ ОТ ПРОЦЕДУРАТА ПО CEO	ДЕЙНОСТИ	РЕЗУЛТАТИ	ПРЕДВИДЕН СРОК
Предварителна процедура	1. Идентифициране на органите по околната среда в двете държави партньори 2. Включване в екипа на SEA на местен български експерт 3. Подготовка на първата версия на програмата	Чернова версия на програмата	Май 2021 г.
Започване на процедурата	4. Започване на процедурата в Румъния и България	уведомление	June 2021
Прожекционен етап	5. Изготвяне на кратък доклад за скрининг, в случая 6. Решение на етапа на скрининг	Доклад за скрининг, в случая	Юли 2021 г.

СТЪПКИ ОТ ПРОЦЕДУРАТА ПО СЕО	ДЕЙНОСТИ	РЕЗУЛТАТИ	ПРЕДВИДЕН СРОК
Етап на обхват	7. Изготвяне на доклада за обхвата 8. Консултация по доклада за обхвата 9. Решение на етапа на обхват	Доклад за обхвата	Август 2021
Финализиране на програмата и разработване на екологичния доклад	10. Организиране на работни групи в Румъния и България 11. Изготвяне на доклада за околната среда 12. Подготовка на подходящо проучване за оценка (ако е поискано от Env. Authority)*	Доклад за околната среда	Август 2021
Анализ на качеството на екологичния доклад	13. Консултации в Румъния и България и интегриране на препоръки 14. Трансгранични консултации (в случая) 15. Организиране на публични дебати както в Румъния, така и в България; 16. Проект на доклада за околната среда	Доклад за околната среда	Октомври / ноември 2021 г. ³⁵
Финализиране и вземане на решения	17. Финализиране на доклада за околната средаBeginning of integration of Environmental Report measures into the Programme 18. Изготвяне на становище за CEO 19. Издаване на решение за CEO	Окончателна версия на Програмата CEO изявление	Ноември / Декември 2021 ⁴⁰

* Ако се поисква подходящо проучване за оценка, продължителността на процедурата ще бъде по-дълга.

7.2 МЕТОДИЧНИ ИНСТРУМЕНТИ

„Алтернатива 0“ и въздействие на програмата

³⁵ Очаквана дата само ако се проведе трансгранична консултация

Основен важен въпрос от процеса на CEO е по отношение на анализа на състоянието на околната среда, в случай че не се изпълнява програмата Interreg VI-A RO-BG, за да се определи начинът, по който тя може да допринесе за подобряване на качество на околната среда в района на изследване.

Анализът на еволюцията на състоянието на околната среда, ако програмата Interreg VI-A RO-BG не се изпълнява, е еквивалентен на „Алтернатива 0“ и приема своята оценка въз основа на наличните данни, според които текущото състояние на средата е определена.

По този начин, като се вземат предвид проблемите, представени в глава 3 във връзка с всеки отделен аспект на околната среда, еволюцията на състоянието на околната среда ще бъде представена в светлината на настоящото състояние на околната среда от проучваната зона и описание на възможното развитие, основано на при разумни предположения, ако програмата Interreg VI-A RO-BG ще бъде приложена.

Оценка на въздействието

Въздействието върху околната среда на програмата Interreg VI-A RO-BG ще бъде оценено в случай на всеки идентифициран екологичен проблем и свързано с избраните цели на политиката и приоритети / интервенции / вид действия.

Целта на тази оценка е да идентифицира възможни взаимодействия или несъответствия между двета комплекта цели (специфични цели на Interreg VI-A RO-BG и съответните екологични цели - REO, установен за всеки идентифициран екологичен проблем).

Тази оценка ще се извърши съгласно Насоките относно екологичната оценка за планове и програми, разработени в рамките на проект EuropeAid / 121491 / D / SER / RO (PHARE 2004/016 - 772.03.03) „Укрепване на институционалния капацитет за изпълнение и прилагане на Директивата за CEO и Директивата за докладване“.

Връзката за съвместимост ще бъде анализирана в матрицата, както следва:

- “+”ако целите са съвместими;
- “-”ако целите не са съвместими;
- “?”когато се счита, че съвместимостта зависи от определени предположения;
- “=”когато целите са идентични или почти идентични;
- Ако между двете анализирани цели не е идентифицирана никаква връзка, полето е оставено празно.

Съответни екологични цели Специфични цели	REO1 Биоразнообразие	REO2 Качество на въздуха	REO3 Почва	REO4 Води	REO5 Пейзаж	REO6 ...
1. ...						
2. ...						
3. ...						

Описание на въздействията и мерките

Потенциалното въздействие върху околната среда ще бъде анализирано и предложените мерки трябва да бъдат представени със специален акцент върху ключови констатации и препоръки.

Предложените мерки / препоръки са предназначени да предотвратяват, намаляват и компенсират, доколкото е възможно, значително вредните въздействия върху околната среда. В това отношение ще бъдат оценени всички приоритети / интервенции, които могат да доведат до отрицателни ефекти в резултат на изпълнението на програмата върху един или повече аспекти на околната среда. Тази стъпка ще се извърши на ниво единични приоритети / интервенции.

Мерки за наблюдение

Член № 10 от Директивата на ЕС относно Стратегическата оценка на околната среда (CEO) бр. 2001/42 / ЕО определя необходимостта от мониторинг, за да се идентифицират на ранен етап всички потенциални неблагоприятни ефекти от изпълнението на плана / програмата и да се предприемат необходимите мерки за отстраняване.

Мониторингът се извършва чрез позоваване на набор от показатели, позволяващи измерване на положителните и отрицателните въздействия върху околната среда. Тези показатели трябва да бъдат определени така, че да улесняват идентифицирането на промените, предизвикани от изпълнението на плана / програмата.

В рамките на CEO подходящите показатели трябва да бъдат предложени по ясен и разбираем начин. За да се осигури високо качество, използваните показатели трябва да бъдат тясно свързани със съществуващите бази данни.

Отговорният орган за изпълнението на програмата за мониторинг на Interreg VI-A Румъния-България е MPWDA, като титуляр на програмата.

Като общо правило и с обхват, за да се избегне объркване и дублиране, предложените показатели за Програмата ще бъдат анализирани първо от екологична гледна точка, ако са от значение за идентифицираните екологични проблеми и екологичните цели. Докладът за околната среда ще предложи допълнителни екологични показатели в случай на тези екологични цели, които не са обхванати от програмните показатели.

Следните подробности ще бъдат дадени в случай на индикатори, предложени за наблюдение на значителните екологични ефекти:

- Мерна единица;
- Честота на докладване;
- Мишена;
- Конкретен източник за предоставяне на необходимите данни.

Части и съдържание на доклада за околната среда

Следващите раздели са част от доклада за околната среда, както се изиска от Директивата за CEO:

- Доклад за околната среда, който съдържа:

- ✓ Главите на доклада за околната среда изцяло следват приложение I към Директивата за CEO;
- ✓ Description описание на всички мерки, предприети за наблюдение на ефектите в съответствие с разпоредбите на член 9.1, буква в) и член 10 от Директивата за CEO - описание на планираните мерки за мониторинг за това как мониторингът на въздействието върху околната среда от изпълнението Програмата трябва да се изпълнява;
- ✓ Description описание на обществените консултации и с органите по околната среда в съответствие с членове 6 и 7 от Директивата за CEO. Ще бъде описана и информация за процеса на консултация, който ще се проведе. Също така ще бъде гарантирано спазването на задълженията на Директива 2001/42 / ЕО относно обществени консултации със съответните участници, определени съгласно националните закони на Румъния и България.
- Нетехническо резюме на екологичния доклад - представлява лесно за четене нетехническо резюме, което позволява разпространението на съдържанието на екологичния доклад сред широката общественост;

Декларацията за околната среда ще обобщава как екологичното съображение е интегрирано в окончателната версия на програмата по време на целия процес на разработване.

Декларацията за околната среда ще бъде изгответена във финалната версия, след като Европейската комисия изрази решението за одобрение на програмата (първият проект на това изявление ще бъде предоставен след приключване на процедурата по CEO, преди програмата да бъде представена на ЕК).

7.3 ОСНОВА НА ДАННИТЕ И НИВО НА ПОДРОБНОСТИТЕ

Данните, използвани в доклада за околната среда, ще се основават главно на статистически източници. В рамките на екологичната оценка на въздействието на програмата Interreg VI-A RO-BG върху околната среда, за да се идентифицират екологичните проблеми и тенденции, които характеризират допустимата област на програмата, трябва да се съберат много информация, която ще осигуряват основата за идентифициране и мониторинг на въздействието на Програмата върху околната среда.

Сред видовете официални източници, с които ще се консултираме, споменаваме: класификация по NUTS (ако са налични данни на ниво NUTS, ако не, ще се използват данни на ниво държава), база данни EUROSTAT в Европейското икономическо пространство и в страните кандидатки за членство, база данни на Европейската агенция за околната среда, онлайн база данни на участващите държави (напр. национална статистическа служба). Също така могат да бъдат полезни статистически доклади за класификация и сравнителни показатели от Световната банка, ЮНЕСКО, статистиката на ООН, Международната енергийна агенция и др.

Основните инструменти, които ще се използват за изгответянето на доклада за околната среда, са представени от: анализ на съществуващите набори от данни и анализ на тенденциите (където е възможно), GIS картографиране и анализ, матрици за оценка на съвместимостта, матрици за значимост на оценката на ефекти.

7.4 ПРОЦЕС НА КОНСУЛТАЦИЯ В СТРАТЕГИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Директивата за CEO 2001/42 / ЕО изиска в рамките на процедурата за CEO да бъдат проведени консултации с органите по околната среда и обществеността на страните партньори. В това отношение ще бъдат инициирани консултации както на етапа на обхват (по отношение на съдържанието на доклада за обхват), така и на етапа на анализ на качеството на доклада за околната среда и вземане на решения.

Финализирането на програмата, установяването на обхвата и нивото на детайлност на информацията, която ще бъде включена в доклада за околната среда, както и анализът на вероятните значителни ефекти на програмата върху околната среда ще бъдат извършени в рамките на работна група. Съгласно законовите разпоредби работната група се състои от представители на инициатора на програмата, на компетентните органи за опазване на околната среда и здравето, на други органи, заинтересовани от ефектите от изпълнението на програмата, както и от експертите, които изготвят Доклада за околната среда. Съгласно законовите разпоредби създаването на работната група е задължение на инициатора на програмата. Работната група ще има непостоярен характер, създадена специално за тази програма въз основа на номинациите, направени от органите, които представляват. Номинациите ще бъдат направени по искане на инициатора на Програмата.

Съгласно румънското законодателство за CEO (Правителствено решение № 1076/2004, разпоредби на членове 28 и 29), отговорността за публичната информация и участието във вземането на решения, свързани с процедурата по CEO, се споделя между компетентния орган по околната среда и собственика на Р / Р.

„Компетентните органи за опазване на околната среда осигуряват обществената информация и участие в процедурата за екологична оценка“, а „разходите за публична информация във вестниците и общественото участие в процеса на екологична оценка по време на издаването на процедурата за екологично одобрение на планове и програми са тежест от собственика на плана или програмата“ (чл. 28).

Като се има предвид, че инициаторът на програмата е румънското министерство за развитие, благоустройството и администрация (MDPWA), обичайната практика е да се поканят в работните групи представители на двата органа на национално ниво, представени в следващата таблица. Минималните органи, участващи в работната група, ще бъдат посочено от Министерството на околната среда, водите и горите в Румъния, съответно от Министерството на околната среда и водите в България в Решението на етапа на скрининг. В следващата таблица са представени органи на национално ниво, идентифицирани в процеса на обхват.

Таблица №.7-1 Органи на национално ниво, идентифицирани в процеса на обхват

Управляващи / Компетентни държавни органи в Румъния	Управляващи / Компетентни държавни органи в България
Министерство на развитието, благоустройството и администрацията	Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Управляващи / Компетентни държавни органи в Румъния	Управляващи / Компетентни държавни органи в България
Министерство на околната среда, водите и горите	Министерство на околната среда и водите
Министерство на здравеопазването	Министерство на здравеопазването
Други централни органи (например за транспорт, земеделие и развитие на селските райони, труд, семейство и социална защита, икономика, енергетика и др.)	
Агенции за опазване на околната среда (от страни, участващи в програмата)	Регионални инспекции по околната среда и водите
Администрации за водни басейни (от речни басейни, включени в програмата)	Дирекции за басейни за управление на водите

Освен гореспоменатите ключови заинтересовани страни, членовете на работната група и представителите на ключови неправителствени организации в програмната област ще бъдат консултирани в процеса на CEO. В процеса на консултации могат да бъдат включени и други институции, ключови групи и представители на обществеността.

Съгласно членове 6 и 7 от Директивата за CEO докладът за околната среда и Програмата трябва да бъдат предоставени на съответните органи и обществеността. В случая на съответните програмни органи ще бъдат съответните министерства на околната среда или съответната им структура в съответната държава. Докладът за околната среда ще бъде достъпен за консултация едновременно с проекта на програма (Директива за CEO - член 6.2 и приложение 1). След събранието отговори на консултациите се дава обяснение, показващо как Докладът за околната среда и отговорите на консултациите са взети предвид в програмата (Директива за CEO - член 8).

Стъпки от процеса:

- Две съобщения в средствата за масово осведомяване (вестник) в двете страни за откриването на процеса на консултации;
- Изпратете известието до органите по околната среда в двете страни: начален ден за „официалната“ консултация;
- Покана по имейл на основните заинтересовани страни за участие в консултацията;
- Проектът на екологичен доклад и проект на ОП, както и документ за обявяване ще бъдат публикувани на уеб сайта на Програмата от JS;
- Консултация, проведена в двете страни - 45 дни ще бъдат на разположение за изпращане на забележки по проекта на екологичен доклад. Неполучаването на коментари ще се счита за одобрение на документа. Коментарите трябва да се изпращат обратно в писмена форма и на английски език на уеб страницата на Програмата или също по електронна поща.
- Събиране на коментари

- Публичен дебат ще бъде организиран след представянето на ОП, включително екологичния доклад на органите по околната среда, и след фазата на открита консултация от 45 дни. Публичният дебат ще бъде обявен 60 дни преди датата му.
- Изготвяне на предложение за това как да интегрирате коментарите в програмата и защо да не включите определени коментари
- Изменение на програмата: според резултата от процеса на консултации в двете участващи страни
- Изготвяне на информационна бележка / Изявление

По време на периода на консултации, други заинтересовани страни, като представители на агенциите за регионално развитие, окръжните съвети и провинциалните съвети от района на програмата, трябва да бъдат идентифицирани и консултирани относно съдържанието на програмата и нейните възможни ефекти върху околната среда.

Основният инструмент, който ще бъде използван за процедурата по CEO, е представен от „работната група“, в която ще бъдат обсъдени и анализирани различни аспекти, включително вероятните значителни ефекти на програмата върху околната среда.

За консултации със заинтересованите страни, освен инструментите, предвидени от действащото законодателство (например публичен дебат), се разглеждат следните инструменти: онлайн въпросници и работни срещи или срещи „лице в лице“.

7.5 ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТВЕТНИ ПЛНОВЕ И ПРОГРАМИ

Анализът SEA идентифицира основните международни / национални документи, които са от значение по отношение на екологичната връзка с Програмата Interreg VI-A Румъния-България 2021-2027. На практика, за да се постигне унитарен подход, връзката между съответните планове, програми и стратегии (PPS) трябва да съответства на йерархична структура, т.е. връзка на координация / подчинение, в зависимост от мащаба, в който е свързана. По този начин идеалната ситуация е тази, при която PPS, които са насочени към същия мащаб (т.е. национален / регионален / окръг), представлят цели и цели, които са напълно последователни и произтичат от тези, определени на по-високо ниво. По този начин, за да се приведе в съответствие общата насока по отношение на приоритетите на Румъния и България, свързани с естествената и социално-икономическата среда, целите на програмата Interreg VI-A RO-BG трябва да бъдат в съответствие с тези, определени от стратегическите документи на национално ниво на всяка държава, на съответните регионални и местни стратегии или тези, насочени към Дунавския регион или района на Добруджа и др.

Сред най-важните документи, за които ще бъде извършен анализът, представяме следното:

- Европейската зелена сделка;
- Документ за размисъл към устойчива Европа до 2030 г.³⁶ - принос към целите за устойчиво развитие (ЦУР);
- Ревизираната териториална програма³⁷;
- Стратегия на ЕС за Дунавския регион (EUSDR, 2020);

³⁶ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/rp_sustainable_europe_30-01_en_web.pdf

³⁷ <https://www.territorialagenda.eu/home.html>

- Границни ориентации: Документ за гранична ориентация за трансграничната зона Румъния-България³⁸;
- Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до март 2020 г.;
- Конвенция за сътрудничество за защита и устойчиво използване на река Дунав³⁹;
- „Есетра 2020“ - стратегия и програма за защита и рехабилитация на дунавските есетри⁴⁰;
- Доклад за изпълнението на адаптацията към ЕС - стратегия СОМ (2018) 738⁴¹;
- други стратегически документи на национално ниво на всяка държава, на съответните регионални и местни власти.

7.6 СВЪРЗВАНЕ НА ЕЛЕМЕНТИ НА ЦЕЛИЯ ПРОЦЕС НА ПЛАНИРАНЕ

Процесът по CEO на Interreg VI-A RO-BG стартира успоредно с разработването на програмния документ и според дейностите по планиране ще бъде завършен преди приемането или представянето му в законодателната процедура.

Следователно CEO трябва да се извърши по време на подготовката на програмата и трябва да бъде завършена преди окончателното одобрение и представяне на Европейската комисия, за да се осигури високо ниво на защита на околната среда и да допринесе за интеграцията на екологични аспекти при подготовката и приемането на Програмата Interreg VI-A Румъния-България 2021-2027, с акцент върху насърчаването на устойчивото развитие.

Ще бъде предоставен и осигурен пълен анализ на предложенията, формулирани в рамките на консултационния процес на партньорите, и всички те ще бъдат регистрирани в документ, който може да бъде приложение към документа на програмата. За всеки от тях ще съществува препоръка за отговор / препоръка как да се справим / приложим. След това те ще бъдат обсъдени и усъвършенствани заедно с програмните органи. Така че, след като всички коментари и препоръки, получени в консултацията с партньори, ще бъдат интегрирани в проекта на програмата, заедно с препоръките за CEO и ЕК, ако случаят е такъв, партньорите по програмата отново ще бъдат консултирани относно окончателната версия на програмата Interreg .

Прегледът на основните препоръки за CEO и как те са били разгледани и интегрирани в Програмата ще бъдат описани в Нетехническото резюме и Изявленieto на CEO.

7.7 АНАЛИЗ НА АЛТЕРНАТИВИТЕ

Директивата за CEO 2001/42 / ЕО изисква докладът за околната среда да идентифицира, опише и оцени вероятните значителни ефекти върху околната среда от прилагането на

³⁸ <http://interregrobg.eu/images/fisiere/Future%20programme/CE%20Orientation%20Paper%20RO-BG.pdf>

³⁹ <https://www.icpdr.org/main/icpdr/danube-river-protection-convention>

⁴⁰ ICPDR & Danube Sturgeon Task Force & Danube Region strategy (2016). Sturgeon 2020, A program for the protection and rehabilitation of Danube sturgeons. <https://www.icpdr.org/>

⁴¹ REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on the implementation of the EU Strategy on adaptation to climate change (2018) <https://eur-lex.europa.eu> and <https://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation>

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

програмата и разумните алтернативи, като се вземат предвид целите и географският обхват на програмата (конспект на причините за избор на разгледаните алтернативи).

Алтернативата включва също „Алтернатива 0“ (неизпълнение на програмата) и постепенно разработения проект на програмата.

Предполага се, че окончателната версия на програмата представлява най-добрата алтернатива, тъй като е подобрена по време на итеративен процес чрез сътрудничеството между програмирането и SEA процеса.

7.8 ТРАНСГРАНИЧЕН КОНТЕКСТ

Трансграничните ефекти на Програмата Interreg VI-A Румъния-България 2021-2027 ще бъдат анализирани съгласно критериите на Европейската директива 2001/42 / EO за оценка на въздействието на определени планове и програми върху околната среда и приложение III към Протокол за стратегическа оценка на околната среда към Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансгранични контекст.

8 СЕЛЕКТИВНА БИБЛИОГРАФИЯ

1. Association of Danube River Municipalities “Danube” (ADRM) Bulgaria and The Ecological Initiative and Sustainable Development Group, The “Investigation of opportunities for reducing the TEN-T network use within the cross-border region RomaniaBulgaria through optimization of the freight and passenger transport and the development of a joint mechanism for support of the intermodal connections” project preparation, 2016
2. Commission Staff Working document - *The early warning report for Romania* - accompanying the document „Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - on the implementation of EU waste legislation, including the early warning report for Member states at risk of missing the 2020 preparation for re-use/recycling target on municipal waste”, SWD(2018) 423 final
3. Dimova A, Rohova M, Koeva S, Atanasova E, Koeva-Dimitrova L, Kostadinova T, Spranger A. Bulgaria: Health system review. Health Systems in Transition, 20(4): 1-256
4. European Commission, Report on the implementation of EU waste legislation, including the early warning report for Member States at risk of missing the 2020 preparation for re-use/recycling target on municipal waste, COM(2018) 656
5. European Soil Data Center, Joint Researcher Center, European Commission, 2018
6. Filipova, Margarita & Zheleva, Ivanka & Rusev, Petar & Stefanova, Antoaneta & Tcvetanova, Irina. (2016). ANALYSIS OF THE STATE OF AMBIENT AIR IN THE BORDER REGION BULGARIA ROMANIA. 440-449. 10.21698/simi.2016.0062
7. ICPDR & Danube Sturgeon Task Force & Danube Region strategy (2016). Sturgeon 2020, A program for the protection and rehabilitation of Danube sturgeons. <https://www.icpdr.org/>
8. International Associaion for Medical Assistance to Travelers, Bulgaria General Health Risks: Air pollution. <https://www.iamat.org/country/bulgaria/risk/air-pollution>
9. Landscapes identification and character assessment In the ROMANIA - BULGARIA CROSS BORDER AREA, <http://www.danube-ecotourism.com/>
10. National Air Quality Monitoring Network. <http://www.calitateaer.ro>
11. National Institute of Statistics <https://insse.ro/cms/en>
12. Postolovska, I. (2015). International comparisons of Bulgaria’s health system performance: background paper. Washington, D.C.: World Bank Group
13. Ramsar Sites Information Service. <https://rsis.ramsar.org/ris/2004>
14. REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on the implementation of the EU Strategy on adaptation to climate change (2018) <https://eur-lex.europa.eu> and <https://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation>
15. River Basin Management Plans 2016-2021 <http://www.rowater.ro/>

16. Territorial analysis for the Romania-Bulgaria cross-border region, Interreg Romania-Bulgaria Programme 2021-2027
17. The EU Environmental Implementation Review 2019, Country Report - BULGARIA, Brussels, 4.4.2019 SWD(2019) 113
18. UN Biodiversity Conference (CBD COP 15) <http://sdg.iisd.org/events/2020-un-biodiversity-conference/>
19. UNESCO, World Heritage Centre. <https://whc.unesco.org/en/list/45/>
20. World Health Organisation (2018). Bulgaria Health System Review 2018
21. Border Orientation Paper Romania-Bulgaria
<http://interregrobg.eu/images/fisiere/Future%20programme/CE%20Orientation%20Paper%20RO-BG.pdf>
22. <http://sdg.iisd.org/events/2020-un-biodiversity-conference/>
23. <http://www.bd-dunav.org/>
24. <http://www.calitateaer.ro/>
25. <http://www.danubeparks.org/?park=15>
26. <http://www.monumenteromania.ro/>
27. https://ec.europa.eu/clima/policies/international/negotiations/paris_en
28. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/rp_sustainable_europe_30-01_en_web.pdf
29. https://ec.europa.eu/health/funding/programme/2014-2020_en
30. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0738&from=EN> and https://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what_en#tab-0-1
31. <https://rsis.ramsar.org/ris/2004>
32. <https://whc.unesco.org/en/list/45/>
33. <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/the-roman-emperors-and-danube-wine-route>
34. <https://www.iamat.org/country/bulgaria/risk/air-pollution>
35. <https://www.iqair.com/bulgaria>
36. <https://www.territorialagenda.eu/home.html>

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

9 ПРИЛОЖЕНИЯ

9.1 ПРИЛОЖЕНИЕ I: КРАТКА КОНСУЛТАЦИЯ И КОМЕНТАРИ, ПОЛУЧЕНИ В ДОКЛАДА ЗА ОБХВАТ

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

9.2 ПРИЛОЖЕНИЕ II: СПИСЪК НА ОРГАНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, КОИТО УЧАСТВАТ В КОНСУЛТАЦИЯТА ОТ ДОКЛАДА ЗА ОБХВАТ

Институция	Отдел